

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO
**HARMONIZACIJA DAVKA OD DOBIČKA PRAVNIH OSEB
V EVROPSKI UNIJI**

LJUBLJANA, SEPTEMBER 2009

NATAŠA ŠKRBEČ

IZJAVA

Študentka Nataša Škrbec izjavljam, da sem avtorica tega magistrskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom dr. Marjana Odarja in skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovolim objavo magistrskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 29. 9. 2009

Nataša Škrbec

KAZALO

UVOD	1
1 PREGLED DOSEDANJIH PRIZADEVANJ KOMISIJE NA PODROČJU HARMONIZACIJE DAVKA OD DOBIČKA PRAVNIH OSEB.....	3
2 OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV.....	5
2.1 OPREDELITEV DAVČNE KONKURENCE, DAVČNE KOORDINACIJE IN DAVČNE HARMONIZACIJE.....	5
2.2 OPREDELITEV MEDNARODNEGA PODJETJA.....	7
2.3 OPREDELITEV DAVKA OD DOBIČKA PRAVNIH OSEB	7
3 SEDANJE STANJE NA PODROČJU OBDAVČENJA PODJETIJ Z DAVKOM OD DOBIČKA V EVROPSKI UNIJI.....	8
3.1 SLABOSTI SEDANJEGA STANJA NA PODROČJU OBDAVČENJA PODJETIJ V EU	14
3.1.1 Visoki stroški skladnosti	14
3.1.2 Nezaželeno izkrivljanje investicijskih odločitev.....	15
3.1.3 Problematika prenosnih cen.....	15
3.1.4 Zmanjševanje proračunskih prihodkov iz naslova davka od dobička in njegove negativne posledice.....	16
3.2 PREDNOSTI SEDANJEGA STANJA NA PODROČJU OBDAVČENJA PODJETIJ	17
3.2.1 Zmanjšanje odvečnih stroškov javnega sektorja.....	17
3.2.2 Spodbuda zagotavljanju ravnotežne ponudbe javnih storitev in gonilo reforme davčnih sistemov.....	17
3.2.3 Davčna konkurenca kot instrument davčne razbremenitve podjetij	17
4 OSNOVNA ZAMISEL, PREDNOSTI IN SLABOSTI CCCTB.....	18
4.1 OPREDELITEV CCCTB	18
4.2 PREDNOSTI UVEDBE CCCTB	18
4.2.1 Zniževanje stroškov skladnosti in poenostavitev postopkov.....	18
4.2.2 Možnost združevanja dobičkov in izgub podjetij v skupini	19
4.2.3 Povečanje transparentnosti, zmanjšanje davčne negotovosti in povečana ekonomska učinkovitost	19
4.2.4 Odpravljanje diskriminacije	20
4.2.5 Odpravljanje dvojnega obdavčenja	20
4.2.6 Preprečevanje neobdavčevanja in zlorab	21
4.3 POTENCIALNE SLABOSTI UVEDBE CCCTB	21
4.3.1 Izguba ugodnosti nacionalnih davčnih sistemov.....	21
4.3.2 Izguba instrumenta davčne politike za urejanje razmer na nacionalnih trgih.....	21
4.3.3 Obdavčenje prihodkov, ki jih evropska podjetja ustvarjajo izven EU	22
4.3.4 Zmanjšanje proračunskih prihodkov iz naslova obdavčenja podjetij	22
4.4 ODPRTA VPRAŠANJA.....	22
4.4.1 Definicija skupne davčne osnove	22
4.4.2 Kako bi potekalo upravljanje z davki?.....	23
4.4.3 Kako bi bili obravnavani dobički iz tretjih držav?.....	23
4.4.4 Kako bi se izognili zlorabam sistema CCCTB?	24
4.4.5 Ali je neobvezna uporaba pravil o CCCTB smiselna?.....	24
4.4.6 Kako bi bila davčna osnova oziroma davčni prihodki razdeljeni med udeležene države članice?.....	26
5 PREDSTAVITEV SISTEMA CCCTB, S POUČENJEM NA PORAZDELITVENEM MEHANIZMU.....	26
5.1 OBDAVČITEV SKUPINE PODJETIJ PO SISTEMU CCCTB	27
5.2 PORAZDELITVENI MEHANIZEM.....	27
5.3 DEJAVNIKI PORAZDELITVENEGA MEHANIZMA.....	30

5.3.1	<i>Stroški dela</i>	30
5.3.2	<i>Uporabljena sredstva</i>	30
5.3.3	<i>Prihodki od prodaje</i>	31
5.4	<i>VPLIV PRIHODKOV OD PRODAJE NA PORAZDELITEV DAVČNE OSNOVE MED SODELUJOČA PODJETJA</i>	31
6	<i>PREDLOG KOMISIJE ZA UVEDBO SISTEMA CCCTB</i>	39
6.1	<i>SPLOŠNE ZNAČILNOSTI</i>	40
6.2	<i>SKUPINA PODJETIJ</i>	40
6.3	<i>KONSOLIDACIJA</i>	41
6.4	<i>IZRAČUNAVANJE DAVČNE OSNOVE</i>	43
6.5	<i>OCENA NAPREDKA PRI USKLAJEVANJU PRAVIL ZA UVEDBO SISTEMA CCCTB</i>	45
7	<i>ANALIZA IZBRANIH DEJAVNIKOV DAVČNE OSNOVE</i>	45
7.1	<i>AMORTIZACIJA SREDSTEV ZA DAVČNE NAMENE</i>	48
7.1.1	<i>Razlike v amortizaciji sredstev za davčne namene v državah članicah s poudarkom na Sloveniji in Avstriji</i>	48
7.1.2	<i>Enotna pravila EU za amortizacijo sredstev za potrebe CCCTB</i>	51
7.2	<i>OBRAVNAVA PREJETIH DIVIDEND ZA DAVČNE NAMENE</i>	54
7.2.1	<i>Razlike v obravnavi prejetih dividend v državah članicah s poudarkom na Sloveniji in Avstriji</i>	54
7.2.2	<i>Enotna pravila EU za obravnavo prejetih dividend za potrebe CCCTB in reševanje problematike dvojne obdavčitve</i>	56
7.3	<i>OBRAVNAVA KAPITALSKIH DOBIČKOV IZ PRODAJE OZIROMA ODTUJITVE OPREDMETENIH IN NEOPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV</i>	58
7.3.1	<i>Razlike pri obravnavi kapitalskih dobičkov v državah članicah s poudarkom na Sloveniji in Avstriji</i> . ..	58
7.3.2	<i>Enotna pravila EU za obravnavo kapitalskih dobičkov iz prodaje oziroma odtujitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev</i>	60
7.4	<i>RAZHAJANJA DRŽAV ČLANIC GLEDE MOŽNOSTI POKRIVANJA IZGUBE</i>	60
7.4.1	<i>Razlike v možnostih pokrivanja izgube v državah članicah, s poudarkom na Sloveniji in Avstriji</i>	61
7.4.2	<i>Enotna pravila EU za pokrivanje davčnih izgub</i>	63
7.5	<i>ZAKLJUČEK POGlavJA OZIROMA POTRDITEV HIPOTEZE</i>	63
	<i>SKLEP</i>	64
	<i>LITERATURA IN VIRI</i>	65

UVOD

Vlade držav članic EU so se leta 2000 v Lizboni dogovorile, da bodo svoja prizadevanja usmerile v dosego cilja, da bo imela Evropa do leta 2010 najbolj konkurenčno in na znanju temelječe gospodarstvo na svetu. Ker so davki izredno pomemben element ekonomske politike in gospodarske rasti, jim je v zadnjih letih Komisija posvetila veliko pozornost.

V EU je urejanje davkov prepuščeno državam članicam, skupna so le načela, po katerih se morajo države članice ravnati. Nacionalno avtonomijo podpirajo pravila EU, ki zahtevajo soglasje vseh 27 držav članic, ko gre za odločanje o davčnih zadevah. Avtonomija držav članic na področju obdavčenja ima za posledico 27 različnih, med seboj neuskkljenih davčnih sistemov. Nekatera neskladja med posameznimi nacionalnimi davčnimi sistemi na področju posrednega obdavčenja so bila že odpravljena z uvedbo skupnih pravil pri obračunavanju davka na dodano vrednost in pri trošarinah. Na področju neposrednega obdavčenja se podjetja, ki delujejo na skupnem trgu, še vedno soočajo s problematiko soobstoja številnih različnih nacionalnih davčnih sistemov.

Značilnost obdavčitve podjetij v EU je močna davčna konkurenca, ki ima številne negativne posledice, ki vplivajo na delovanje mednarodnih podjetij v EU, na učinkovitost evropskega gospodarstva in na proračunske prihodke držav članic. EU in države članice se vse bolj zavedajo negativnih posledic ukrepov posameznih držav članic za povečanje svojih konkurenčnih prednosti, zato si EU prizadeva narediti nekatere korake v smeri harmonizacije neposrednega obdavčenja podjetij na notranjem trgu.

Eden od bolj ambicioznih ukrepov, ki jih namerava uvesti EU v prihodnosti, je uvedba skupne konsolidirane osnove za davek od dobička pravnih oseb (ang. *common consolidated corporate tax base* – v nadaljevanju CCCTB), ki bi bila podjetjem ponujena kot dodatna možnost in bi omogočila izbiro med prejšnjimi nacionalnimi sistemi in sedanjo novo ureditvijo enotne davčne osnove.

Namen magistrskega dela je predstaviti sedanjo situacijo na področju obdavčenja podjetij v EU, osvetliti prizadevanja Evropske komisije na področju uvedbe CCCTB ter ugotoviti, kako uspešna je EU pri svojem prizadevanju harmonizacije davka od dobička pravnih oseb v EU.

V prvem poglavju bom orisala dosedanja prizadevanja Komisije na področju harmonizacije davka od dobička pravnih oseb z vidika določitve enotne davčne osnove mednarodnih podjetij EU. Predstavila bom vse pomembne mejnike s področja harmonizacije obdavčenja podjetij, od prvih začetkov v sedemdesetih letih do danes.

V drugem poglavju bom podala razlago osnovnih pojmov, ki se navezujejo na harmonizacijo davka od dobička pravnih oseb v EU.

Tretje poglavje je namenjeno predstavitvi sedanjega stanja na področju obdavčenja podjetij v EU ter obravnavi prednosti in slabosti, ki jih opisana situacija prinaša evropskim podjetjem in državam članicam.

V četrtem poglavju bom predstavila idejo uvedbe novega sistema CCCTB, z vsemi njenimi predvidenimi prednostmi, potencialnimi slabostmi ter odprtimi vprašanji.

V petem poglavju bom predstavila delovanje predlaganega sistema CCCTB ter mehanizem za razdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja skupine. Poleg tega bom obravnavala dejavnike porazdelitvenega mehanizma ter skušala potrditi ali zanikati hipotezo, da izvzem prodaje iz porazdelitvene formule ne bi imel znatnega vpliva na porazdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja.

Šesto poglavje je namenjeno obravnavi in vrednotenju nekaterih predlaganih rešitev Komisije glede sistema CCCTB.

V sedmem poglavju bom primerjala davčno obravnavo izbranih dejavnikov davčne osnove v državah članicah EU, s poudarkom na Sloveniji in Avstriji. Z analizo bom skušala potrditi ali zanikati hipotezo, da med posameznimi državami članicami obstajajo velike razlike v definiciji davčne osnove in da trenutno podlage za njeno ugotavljanje še niso usklajene do te mere, da bi bilo mogoče na ravni EU sprejeti dokončni dogovor o pravilih in uvedbi sistema CCCTB.

1 PREGLED DOSEDANJIH PRIZADEVANJ KOMISIJE NA PODROČJU HARMONIZACIJE DAVKA OD DOBIČKA PRAVNIH OSEB

Harmonizacija davkov predstavlja nedokončano zgodbo v procesu integracije EU. Zaradi potrebnega soglasja pri odločanju o davkih in obdavčenju na ravni EU je sodelovanje med državami članicami na tem področju še posebej težavno. V začetku je bilo tovrstno sodelovanje omejeno na posredno obdavčenje, in sicer je na ravni EU že prišlo do uvedbe skupnih pravil pri obračunu davka na dodano vrednost in pri trošarinah.

Kot odgovor na naraščajočo potrebo po mednarodnem sodelovanju tudi na področju neposrednega obdavčenja je Komisija svoje napore usmerila v harmonizacijo davka od dobička pravnih oseb, in sicer v harmonizacijo davčne osnove.

Začetni koraki na področju harmonizacije obdavčenja podjetij segajo v leto 1962, ko je Neumarkov odbor v svojem poročilu predlagal enoten sistem obdavčitve podjetij znotraj EU. Zavzel se je za uporabo sistema ločenih stopenj pri davku od dobička pravnih oseb (ang. *split – rate system*), ki bi zagotovil minimalno 15 % obdavčenje zadržanih in razdeljenih in dobičkov (Komisija, 2001, str. 16). Ker pa se odločitve o obdavčenju na ravni EU sprejemajo s soglasjem, je tej začetni iniciativi na področju harmonizacije obdavčenja podjetij sledilo dolgo obdobje neuspešnih poizkusov Evropske komisije ter zatišja, ki je trajalo vse do leta 1990.

V letu 1990 so države članice sprejele prve zaveze s področja obdavčenja podjetij, in sicer dve direktivi in eno konvencijo (Komisija, 2001, str. 17):

- Direktiva o združitvah (ang. *The Merger Directive*) določa obdavčenje kapitalnih dobičkov, ki so posledica združitvev, delitev, prenosov sredstev in zamenjav kapitalskih dobičkov, v katerih so udeležene družbe iz dveh ali več držav članic. Namen direktive je odstraniti ovire za mednarodno povezovanje podjetij v EU in pogoje poslovanja znotraj EU v čim večji meri približati pogojem poslovanja na notranjem trgu (Council Directive 90/434/EEC, 1990).
- Namen direktive o skupnem sistemu obdavčitve matičnih in odvisnih družb iz različnih držav članic (ang. *The Parent-Subsidiary Directive*) je odpraviti dvojno obdavčenje razdeljenih dobičkov med matičnimi in odvisnimi družbami podjetij, delujočih v različnih državah članicah, ki izhaja iz nekonsistentnosti različnih nacionalnih davčnih sistemov (Council Directive 90/435/EEC, 1990).
- Arbitrarna konvencija se navezuje na problem dvojnega obdavčenja, ki izhaja iz popravkov ali prilagoditev prenosnih cen (Convention 90/436/EEC, 1990).

Še istega leta je evropski komisar Christiane Scrivener zaupal skupini neodvisnih strokovnjakov, ki jo je vodil Onno Ruding, analizo obdavčenja podjetij za potrebe EU. Strokovnjaki naj bi ovrednotili vpliv obdavčenja na investicijske odločitve podjetij. Prav tako naj bi strokovnjaki ugotovili, ali obstoječe razlike v obdavčenju podjetij v posameznih državah članicah vodijo v znatna izkrivljanja delovanja notranjega trga. Leta 1992 je izšlo Rudingovo poročilo, v katerem so bile podane ugotovitve, da razlike v obdavčenju med državami lahko vplivajo na lokacijo investicij in s tem povzročijo nezaželeno izkrivljanje konkurence na trgu. Prav tako je bilo v poročilu navedeno, da takšnih večjih izkrivljanj niso sposobne uravnati tržne sile same ali ukrepi posameznih držav članic. Dokument je naklonjen ukrepom, sprejetim v letu 1990, ter podaja predlog za nadaljnjo ukrepanje na tem področju na ravni EU. Zavzema se za postavitve določenih minimalnih standardov v evropski davčni zakonodaji, s katerimi bi skušali zagotoviti konkurenčne pogoje za svobodno in pošteno konkurenco med državami članicami. Omenjeni standardi bi predstavljali zgolj meje, znotraj katerih bi države članice ostale svobodne pri oblikovanju svojih davčnih sistemov (Komisija, 2001, str. 17–18).

Nadaljnja prizadevanja Evropske komisije so bila usmerjena v ukrepe za odpravo dvojnega obdavčenja, medtem ko je njena dejavnost na področju obdavčenja podjetij ostala nekoliko medla. Menim, da bi bil razlog za takšno zadržanost lahko tudi v strahu pred morebitnimi negativnimi učinki, ki bi jih ukrepanje na tem področju lahko povzročilo (na primer nezaželeno zvišanje davčnih stopenj zaradi krčenja davčne osnove).

Izjemno pomembno pobudo na področju ukrepanja proti škodljivi davčni konkurenci in velik korak naprej od začetnih prizadevanj je predstavljal leta 1997 sprejet davčni paket (*ang. tax package*), skupaj s Kodeksom ravnanja na področju podjetniškega obdavčenja. Pri kodeksu ravnanja gre za neobvezujoč instrument za okrepitev prizadevanj držav članic proti škodljivi davčni konkurenci. Z omenjenim kodeksom se države zavezujejo, da bodo odpravile davčne predpise, ki povzročajo škodljivo davčno konkurenco in da v prihodnosti ne bodo sprejemale takšnih ukrepov, ki bi utegnili povzročati škodljivo davčno konkurenco (Code of Conduct for Business Taxation, 1997).

Na podlagi dolgoletnih prizadevanj na tem področju obdavčenja podjetij je leta 2001 izšlo sporočilo Evropske komisije "Na poti do notranjega trga brez davčnih ovir – strategija oblikovanja konsolidirane davčne osnove za dejavnosti podjetij po vsej EU". Sporočilo je opredelilo glavne možne ukrepe za odstranitev davčnih ovir na notranjem trgu. Poleg tega lahko iz sporočila razberemo, da bodo morale države članice na dolgi rok dopustiti podjetjem, da uporabijo enotno konsolidirano osnovo za zaračunavanje dobičkov znotraj EU (Komisija, 2001).

Dve leti kasneje je bila politika Komisije v zvezi z zagotavljanjem CCCTB potrjena z izidom sporočila Komisije "Notranji trg brez davčnih ovir za pravne osebe: dosežki, trenutne pobude in preostali izzivi". Sporočilo je podalo pregled prizadevanj na področju odstranjevanja

davčnih ovir in predstavlja ideje za pilotni program, ki bi omogočil malim in srednje velikim podjetjem uporabo pravil matične države pri zaračunavanju svojih dobičkov znotraj EU (Komisija, 2003).

Komisija je julija 2004 izdala delovni dokument "Skupna konsolidirana davčna osnova za pravne osebe", ki je bil predstavljen na neformalnem zasedanju Sveta EU za ekonomske in finančne zadeve, septembra 2004. Na zasedanju je bila ustanovljena delovna skupina Komisije za nadaljevanje dela na področju CCCTB (Komisija, 2008a).

Leto kasneje je Komisija v sporočilu "Izvajanje lizbonskega programa Skupnosti – prispevek obdavčenja in carinskih politik k lizbonski strategiji" pozornost namenila povezavi med njenim delom v zvezi s CCCTB in lizbonskim programom in se zavezala k političnemu cilju, da bo leta 2008 predstavila zakonodajni ukrep za CCCTB (Komisija, 2005a).

Komisija je maja 2007 sprejela sporočilo o izvajanju programa Skupnosti za boljšo rast in zaposlovanje ter večjo konkurenčnost podjetij v EU: nadaljnji napredek v letu 2006 in naslednji koraki k predlogu o CCCTB, v katerem je oblikovala načrte za nadaljevanje dela in poudarila nekatere tehnične vidike ter številna strateška vprašanja (Komisija, 2007d).

Za zasedanje Sveta EU za ekonomske in finančne zadeve septembra 2007 je Komisija pripravila delovni dokument o CCCTB o tehničnih elementih, ki predstavlja pregled načel CCCTB, ki naj bi različne sestavine povezal v skladen nabor pravil (Komisija, 2007a).

Komisija je imela v načrtu zakonodajni predlog o CCCTB izdati do konca leta 2008, vendar se je časovnica za sprejem evropske zakonodaje s tega področja nekoliko spremenila. Odločanje o pravilih, na podlagi katerih bi se izračunavala CCCTB, predstavlja za celotno EU izjemen izziv. Usklajevanje, dopolnjevanje in spreminjanje posameznih elementov s tega občutljivega področja je namreč dolgotrajno in zahtevno tako s strokovnega kot s političnega vidika. Zato bo morala Komisija pred izdajo zakonodajnega predloga o CCCTB rešiti še vrsto odprtih vprašanj, povezanih s pravili za določanje skupne davčne osnove, s porazdelitvenim mehanizmom ter z določitvijo pravil proti zlorabam takšnega sistema.

2 OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV

2.1 Opredelitev davčne konkurence, davčne koordinacije in davčne harmonizacije

Davčna konkurenca je nekooperativno določanje davkov s strani neodvisnih vlad, pri čimer njihove politične odločitve vplivajo na razporeditev mobilne davčne osnove po območjih. Tako vlade lahko tekmujejo na področju alokacije delavcev, poslovnih enot, kapitala ali kupcev (Wilson & Wildasin, str. 3–4).

Bellak in Leibrecht (2007, str. 14) opredeljujeta horizontalno davčno konkurenco kot nekooperativno določanje davkov neodvisnih jurisdikcij na enaki ravni, z namenom privabljanja mobilne davčne osnove, vertikalno davčno konkurenco pa kot nekooperativno določanje davkov neodvisnih jurisdikcij na različnih nivojih z namenom obdavčenja dane davčne osnove.

Pojem davčne koordinacije opredelita Bellak in Leibrecht (2007, str. 14) kot koordinacijo med različnimi jurisdikcijami v obliki zakonsko nezavezujočih ali zavezujočih ukrepov vlad na področju usklajevanja davčne politike.

Pobude za davčno koordinacijo so lahko različnih oblik in lahko segajo od usklajenega enostranskega ukrepanja držav članic do skupinskega ukrepanja v obliki instrumenta Skupnosti. V nekaterih primerih lahko zadošča, da države članice enostransko izvajajo skupno dogovorjene rešitve (na primer spremembe notranjih predpisov za odpravljanje diskriminacije), v drugih primerih je lahko enostransko ukrepanje nezadostno in je potrebno dvostransko ukrepanje z določbami davčne pogodbe ali skupinsko ukrepanje z instrumentom Skupnosti (Komisija, 2006c, str. 4–6).

Iz zgoraj navedenega lahko strnemo, da pojem davčne koordinacije na ravni EU pomeni določanje skupnih pravil na področju obdavčenja s strani organov EU.

Bellak in Leibrecht (2007, str. 14) opredelita različne oblike davčne koordinacije:

- posamezne oblike davčne koordinacije (na primer Kodeks ravnanja na področju podjetniškega obdavčenja),
- zakonsko zavezujoče oblike davčne koordinacije brez izenačevanja davčnih pravil (na primer minimalne zakonsko določene davčne stopnje),
- zakonsko zavezujoče oblike davčne koordinacije z izenačevanjem davčnih pravil, ki je lahko delna ali popolna.

Pri davčni harmonizaciji gre za najvišjo stopnjo davčne koordinacije. V takšnih razmerah so davkoplačevalci soočeni z enakimi oziroma podobnimi davčnimi obremenitvami, ne glede na to kje delajo, varčujejo, kupujejo ali investirajo (Mitchell, 2004, str. 5).

Zipfel (2007, str. 8) opredeli naslednje teoretično možne oblike davčne harmonizacije na ravni EU:

- Harmonizacija davčnih stopenj, ki se mnogim državam članicam zdi vsiljivo poseganje v njihovo nacionalno suverenost in ji zato nasprotujejo.
- Harmonizacija davčne osnove, ki bi v primeru davka od dobička pravnih oseb pomenila, da se dobiček kot predmet obdavčenja izračunava po enotnih pravilih. Različne davčne obremenitve tako izhajajo izključno iz različnih davčnih stopenj.

- Uskladitev davčne osnove in davčnih stopenj, ki pomeni harmonizacijo davčnih sistemov držav članic.

Pristop, ki ga predlaga Komisija se navezuje le na enotno davčno osnovo, določanje davčnih stopenj pa bi ostalo v domeni posameznih držav članic.

2.2 Opredelitev mednarodnega podjetja

Root (1994) definira mednarodno podjetje¹ kot podjetje, ki:

- ima proizvodnjo v svojih odvisnih podjetjih v tujini, ki so locirana v več državah,
- neposredno upravlja politiko svojih odvisnih podjetij,
- uresničuje poslovne strategije (v proizvodnji, marketingu, financah in kadrovanju), ki segajo čez nacionalne okvire.

Zgornja definicija mednarodnega podjetja je le ena od mnogih, saj ekonomski strokovnjaki niso povsem enotni, kako bi definirali omenjeni pojem. Splošna ekonomska definicija ga opredeljuje kot podjetje, ki opravlja svojo dejavnost v več kot eni državi. Pri tem je matično podjetje locirano v domači državi, v tujini pa ima v eni ali več državah odvisna podjetja.

2.3 Opredelitev davka od dobička pravnih oseb

Davek od dobička pravnih oseb (*ang. corporate income/profit tax*) se po svojih značilnostih uvršča med neposredne davke in pomeni temelj obdavčitve dohodkov oziroma dobička gospodarskih subjektov. Omenjeni davek obdavčuje dobiček podjetij, torej njihov pozitivni poslovni izid. Poslovni izid podjetja je razlika med vsemi odhodki in vsemi prihodki v obračunskem obdobju. Odhodki so stroški v prodanih količinah, povečani za odhodke financiranja, prihodki pa so prodajna vrednost prodanih količin, povečana za prihodke od financiranja (Davek od dobička podjetij, 2009).

Argumenti, ki upravičujejo obdavčenje dobička na ravni podjetij, so (Čok, 1998, str. 7):

- s tem davkom podjetje plača ugodnosti, ki mu jih nudi ekonomsko in družbeno okolje,
- davek deluje kot davek po odbitku in s tem kot »vmesna postaja« za davek od dohodka fizičnih oseb,
- z davkom se obdavči ekonomska renta, ki so jo deležni lastniki produkcijskih faktorjev,
- davek predstavlja instrument ekonomske politike.

V Sloveniji je obveznost plačevanja davka od dobička pravnih oseb določena z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb (v nadaljevanju ZDDPO-2)², ki v zvezi s tem določa

---

¹ Namesto podjetja se lahko uporablja tudi izraz družba.

zavezanca za omenjeni davek, ugotavljanje davčne osnove za obračun davka, davčno stopnjo ter davčne olajšave in oprostitve.

Obveznost plačevanja davka od dobička pravnih oseb je uvedena tako za pravne osebe, ki so rezidenti Republike Slovenije, kot tudi za pravne osebe, ki niso rezidenti Republike Slovenije, pa dosegajo dohodek s trajnim opravljanjem dejavnosti na območju Republike Slovenije (ZDDPO-2, 2006).

Za namene ugotavljanja obveznosti za davek od dohodka pravnih oseb je davčna osnova dobiček, ki se ugotovi v davčnem obračunu tako, da se od ustvarjenih prihodkov davčnega zavezanca odštejejo odhodki, ki so določeni z ZDDPO-2. Pri tem se za ugotavljanje dohodka priznavajo prihodki in odhodki v zneskih, ki jih davčni zavezanec ugotovi v izkazu poslovnega izida na podlagi predpisov ali računovodskih standardov, razen prihodkov in odhodkov, za katere ZDDPO predpisuje drugačen način ugotavljanja (ZDDPO-2, 2006). Tako se ugotovljeni prihodki in odhodki oziroma dobiček v davčnem obračunu praviloma razlikuje od dobička, ugotovljenega v izkazu poslovnega izida.

Stanovnik (1998, str. 108) ugotavlja, da davek od dobička čaka negotova prihodnost, saj obstaja velika verjetnost, da bo pomen tega davka, merjen kot odstotek vseh davčnih prihodkov, v prihodnosti stagniral ali celo upadal. Stanovnik tudi meni, da je vzrok za to potrebno iskati v problematiki izredno mobilnega kapitala in povečani davčni konkurenci, ki pritiska na zniževanje davčnih stopenj in na večanje različnih olajšav. Stanovnik je s to ugotovitvijo nakazal tudi problematiko davčne konkurence, ki ima za posledico prizadevanja EU v smeri harmonizacije davka od dobička pravnih oseb in je predmet obravnave mojega magistrskega dela.

3 SEDANJE STANJE NA PODROČJU OBDAVČENJA PODJETIJ Z DAVKOM OD DOBIČKA V EVROPSKI UNIJI

Sedanjo situacijo na področju obdavčenja podjetij v EU lahko opišemo z naslednjimi značilnostmi:

- raznolikost nacionalnih davčnih sistemov,
- velike razlike v davčnih obremenitvah podjetij v posameznih državah članicah,
- znaten padec povprečnih efektivnih davčnih stopenj v zadnjih dveh desetletjih,
- močna in naraščajoča davčna konkurenca.

Raznolikost davčnih sistemov in razlike v obdavčenju so posledica dolgega razvojnega obdobja, znotraj katerega so se sistemi obdavčenja v državah prilagajali nacionalnim

---

² Gre za davek od dobička pravnih oseb, ki ga pri nas ureja Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb.

gospodarstvom. Prilagajanje davčnih sistemov zaostaja za mednarodnim povezovanjem v Evropi.

Sedanji soobstoj 27 različnih in medsebojno nezdržljivih sistemov davka od dobička pravnih oseb v EU nalaga podjetjem dodatne stroške skladnosti in nudi le malo možnosti za čezmejno pokrivanje izgub. Na resnično enotnem trgu je to nesprejemljivo. Medtem ko skušajo družbe v svojih dejavnostih vse bolj obravnavati EU kot enotni trg, jo morajo za namene davkov razdeliti na nacionalne trge (Komisija, 2005c, str. 6).

Posledica širokega nabora raznolikih nacionalnih davčnih sistemov so velike razlike v obdavčitvi podjetij, ki poslujejo v posameznih državah članicah. Poleg tega je liberalizacija mednarodnih finančnih tokov in neposrednih tujih investicij ter vstop novih držav članic v EU v letu 2004 spodbudila države članice k iskanju načinov za privabljanje tujega kapitala in neposrednih tujih investicij. Nacionalna gospodarstva s pomočjo davčne politike privabljajo tuji kapital in neposredne tuje investicije, kar pripomore h gospodarski rasti držav, ki so v svojih prizadevanjih uspešne.

Davčna konkurenca je posledica dejstva, da želi podjetje čim večji delež celotnega dobička ugotoviti v državi, ki ima najnižjo dejansko davčno obremenitev. Višina davčne obremenitve podjetij je eden glavnih dejavnikov pri določitvi sedeža mednarodnega podjetja, obenem pa predstavlja enega redkih vzvodov držav članic, katerega imajo le-te v rokah in na katerega imajo neposreden vpliv.

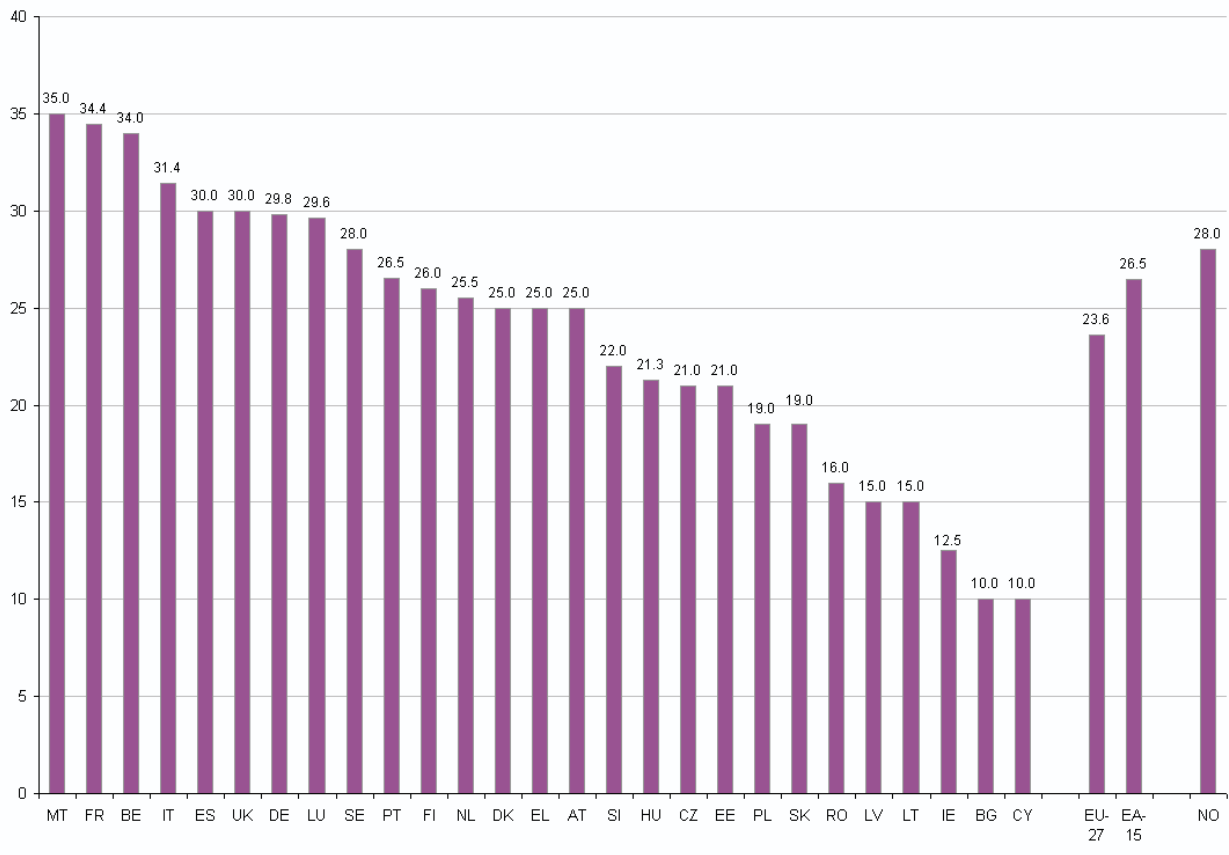
Ker se davčni sistemi med državami članicami ne razlikujejo samo v zakonskih davčnih stopnjah, ampak tudi v definicijah davčne osnove, so za izračun efektivnih davčnih stopenj pomembni tudi podatki o dovoljenih amortizacijskih metodah, sistemih vrednotenja zalog, obravnavi zadržanih in razdeljenih dobičkov, čas v katerem mora podjetje plačati davčno obveznost, in podobno. Države v tekmi za privabljanje kapitala za namene davčne konkurence ne uporabljajo le nizkih zakonskih davčnih stopenj, temveč se poslužujejo uporabe različnih olajšav in ugodnosti za zniževanje davčne osnove. Zato določitev davčne osnove pomembno vpliva na dejansko davčno obremenitev v posamezni državi.

Zakonsko določene davčne stopnje zaradi zgoraj omenjenih dejstev niso povsem realen odsev dejansko plačanih davkov, poleg tega pa ne upoštevajo davčnega načrtovanja, davčnih utaj in modelov davčne optimizacije.

Elschner in Vanborren (2009, str. 25) ugotavljata, da je za Evropo značilna močna povezava med zakonsko določenimi davčnimi stopnjami in efektivnimi davčnimi stopnjami. To je razlog da bom, kljub nekaterim pomanjkljivostim, v nadaljevanju za ilustracijo razlik uporabila zakonsko določene davčne stopnje za davek od dobička pravnih oseb.

V spodnjem grafu so predstavljene zakonsko določene davčne stopnje za davek od dobička pravnih oseb v posameznih državah članicah EU.

Graf 1: Zakonsko določene davčne stopnje za davek od dobička pravnih oseb v državah članicah EU (2008, v %)

Vir: Commission, Taxation trends in the European Union, Data for the EU Member States and Norway, str. 35)

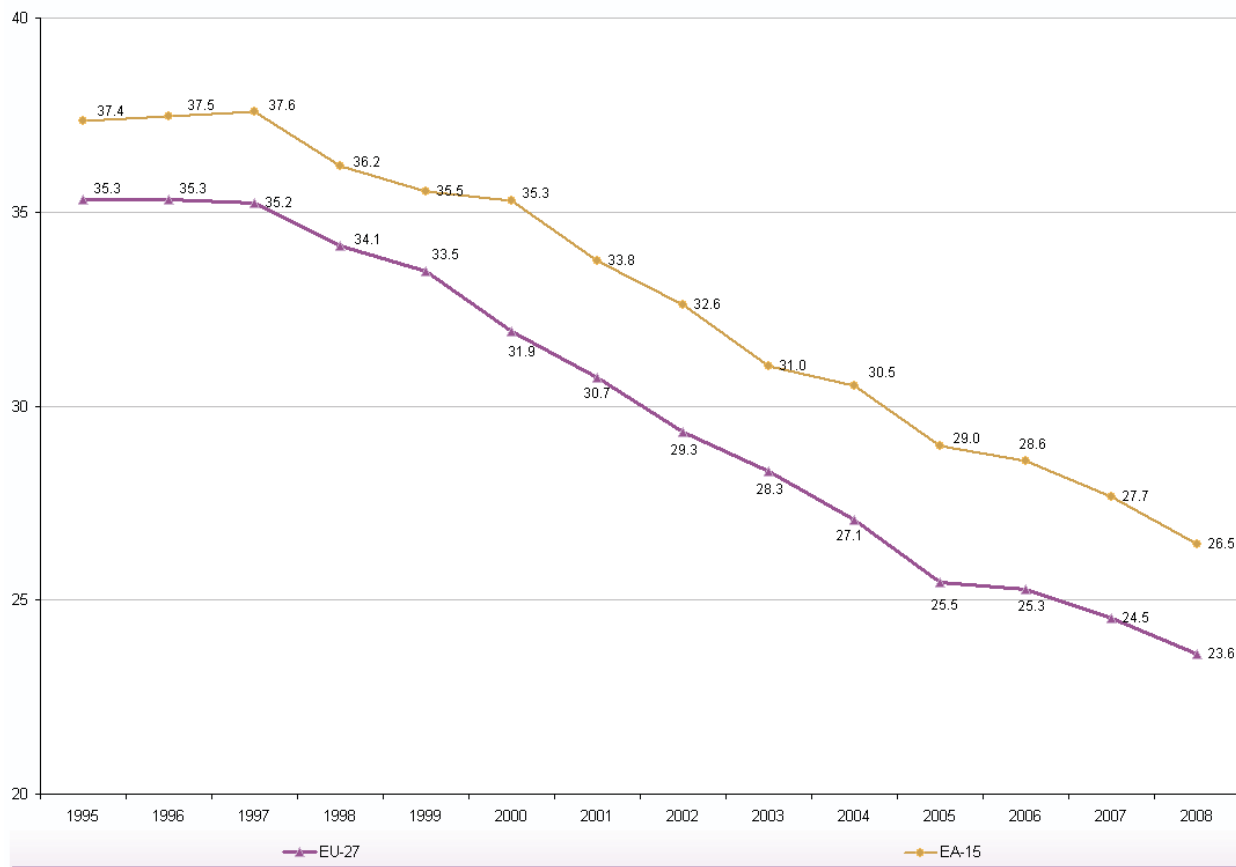
Iz grafa (1) je razvidno, da se zakonsko določene davčne stopnje za davek od dobička pravnih oseb med posameznimi državami članicami EU zelo razlikujejo. Med državami EU najvišjo stopnjo davka obračunava Malta (35 %) , najnižjo pa Ciper (10 %).

Razlike v davčni obremenitvi med državami članicami potrjujejo obstoj davčne konkurence znotraj EU, saj razmerja med dejanskimi plačili davka na dobiček podjetij pomembno vplivajo na investicijske odločitve podjetij.

Zaradi potrebe po povečanem privabljanju investicijskih projektov, ki bi ustvarjali nova delovna mesta in pripomogli h gospodarski rasti, je večina evropskih držav v zadnjih dveh desetletjih znižala svoje zakonsko predpisane davčne stopnje. Tudi zaradi dejstva, ker so davčni prihodki iz naslova davka na dobiček pravnih oseb relativno majhni v primerjavi z davčnimi prihodki, ki jih ustvarjajo naraščajoče investicije, potrošnja in gospodarska rast. Tako države v tekmi za privabljanje tujih investicij zmanjšujejo zakonsko določene davčne stopnje, upad davčnih prihodkov iz tega naslova pa kompenzirajo z relativno visokimi davčnimi stopnjami za prihodke od dela in potrošnje.

Spodnji graf prikazuje trend zniževanja zakonsko določenih davčnih stopenj za davek od dobička pravnih oseb v posameznih državah članicah EU.

Graf 2: Trend zniževanja zakonsko določenih davčnih stopenj za davek od dobička pravnih oseb v EU (v %, v letih 1995–2008)

(vir: Commission, Taxation trends in the European Union, Data for the EU Member States and Norway, 2008, str. 36)

Iz grafa (2) je razvidno, da so se od sredine devetdesetih let do danes stopnje davka na dobiček pravnih oseb v EU postopno zniževale. Povprečna zakonsko določena davčna stopnja za davek od dobička pravnih oseb v EU-27 je leta 1995 znašala 35,3 %, deset let kasneje 25,5 %, v letu 2008 pa je že padla na raven 23,6 %. Od leta 2007 do 2008 je zabeleženo znižanje davčnih stopenj za 0,9 odstotne točke.

V letu 2008 je kar sedem držav članic znižalo svoje davčne stopnje, pri čemer je bilo najbolj očitno znižanje v Nemčiji (za 8,9 odstotne točke) in Italiji (za 5,9 odstotne točke). V letu 2008 nobena država ni povečala svoje davčne stopnje za davek od dobička pravnih oseb (Komisija, 2008, str. 36).

Tudi raziskava KPMG iz leta 2006 je pokazala, da je davčna konkurenca potisnila evropske davčne stopnje pod nivo svetovnih davčnih stopenj. Po podatkih raziskave KPMG je vse ostrejša davčna konkurenca tudi posledica vstopa novih držav članic v EU leta 2004 ter prizadevanj za odstranitev preprek prostemu gibanju kapitala na skupnem trgu. Zanimiv je

tudi podatek, da manjše države na splošno predpisujejo nižje davčne stopnje. V želji po privabljanju tujih investicij skušajo s takšnim ravnanjem kompenzirati nekatere svoje t. i. "primerjalne slabosti", ki so povezane predvsem s skromnim obsegom njihovih trgov (KPMG Baltics AS, 2007).

V nadaljevanju sta predstavljena dva primera davčne konkurence oziroma tekmovanja nacionalnih gospodarstev za povečanje njihove konkurenčnosti in privabljanje tujih investicij s pomočjo davčne politike.

Primer 1: Irska

Še leta 1990 je bila Irska na 21. mestu po gospodarski aktivnosti med državami OECD, merjeno v BDP na prebivalca. Deset let kasneje je pristala na 7. mestu, podatki iz leta 2004 pa jo uvrščajo že na izjemno 4. mesto, takoj za Luksemburgom, ZDA in Norveško. Pri tem so zagotovo pomembno vlogo odigrala tudi sredstva, ki jih je Irska prejela iz proračuna EU, najverjetneje pa je prav sprememba davčnih predpisov odločilno vplivala na gospodarsko rast in povečanje blaginje v tej državi (Anderson, 2007a, str. 89–90).

Primer 2: Vzhodno– in srednjeevropske države

Novе države članice imajo predpisane mnogo nižje davčne stopnje kot stare države članice (Elschner & Vanborren, 2009, str. 25). Razlog je v tem, da so vzhodno– in srednjeevropske države v procesu prehoda v tržno gospodarstvo in takoj po vstopu v EU prilagodile svoje davčne sisteme z namenom ustvarjanja podjetjem prijaznega okolja. Večina teh držav se je odločila za uvedbo široke davčne osnove in nizkih ali celo enotnih davčnih stopenj (Andersson, 2007a, str. 89–90).

Zgornja primera Irske in vzhodno– in srednjeevropskih držav kažeta na to, da je davčna konkurenca za gospodarsko rast in blagostanje vsake države izrednega pomena. Pomembno je, da se zavedamo, da v tekmi za privabljanje investicij vedno obstajajo države zmagovalke in države poraženke. Ne sme nas zavesti zavidanja vredna gospodarska rast peščice držav članic, ki so uspešno uporabile davčno politiko za razcvet nacionalnega gospodarstva. V izbiri ukrepov ekonomske politike naj bi prevladala težnja po povečanju blagostanja na širšem gospodarskem območju (v našem primeru na notranjem trgu EU), ne le na območju nekaterih držav.

Države članice se vse bolj zavedajo številnih negativnih posledic t. i. »škodljive davčne konkurence« med nacionalnimi gospodarstvi. Meja med zdravo in škodljivo davčno konkurenco je v teoriji tanka, v praksi pa imajo posledice obeh izreden vpliv na gospodarsko rast in razvoj držav ter širših ekonomskih območij.

Kodeks ravnanja na področju podjetniškega obdavčenja (Komisija, 1997) škodljivo davčno konkurenco definira kot davčne ukrepe, ki imajo ali bi lahko imeli znaten ukrep na lociranje

podjetniške aktivnosti znotraj EU. Za prepoznavanje potencialno škodljivih ukrepov vlad na področju škodljive davčne konkurence omenjeni kodeks navaja predvsem naslednje kriterije:

- efektivna stopnja obdavčenja v zadevni državi je nižja od splošne stopnje obdavčenja,
- davčne olajšave, ki so namenjene le nerezidentom,
- omogočanje davčnih ugodnosti kljub odsotnosti dejanskih ekonomskih aktivnosti,
- pomanjkanje preglednosti poslovanja podjetij.

OECD je leta 1998 sprejela poročilo o škodljivi davčni konkurenci, ki obravnava škodljive učinke, ki jih imajo t. i. »offshore centri³« na tradicionalne davčne sisteme. Sprejele so ga vse države članice organizacije OECD, razen Luksemburga in Švice, ki imata lastne interese za ohranitev takšnih centrov (Weiner & Ault, 1998).

Na podlagi poročila OECD Weiner in Ault (1998) opredelita kot škodljive tiste državne ureditve, ki:

- obdavčujejo dohodek pravnih in fizičnih oseb po izredno nizkih stopnjah oziroma uporabljajo ničelno stopnjo,
- ne nadzorujejo transakcij, ki jih opravljajo »offshore družbe«,
- ne izvajajo učinkovitega zunanjetrgovinskega in deviznega nadzora,
- niso pregledne, omogočajo anonimnost vlagateljev in tajnost poslovanja,
- ne sodelujejo z nacionalnimi davčnimi sistemi pri izmenjavi informacij.

Weiner in Ault (1998) na podlagi omenjenega poročila opredelita škodljivo davčno delovanje kot razmere, v katerih so davčni režimi oblikovani tako, da izpodrinejo davčno osnovo druge države.

Zavedanje o posledicah škodljive davčne konkurence (pa tudi želja po ohranitvi vodilne vloge na področju gospodarstva) je zdramilo predvsem stare države članice EU, ki v tekmi privabljanja ter zadržanja investicij niso hotele prevzeti vloge poraženek. Tako se v EU že nekaj časa kaže težnja po harmonizaciji davkov na notranjem trgu, ki naj bi preprečila beg kapitala in delavcev iz visoko v nizko obdavčene države članice.

Komisija meni, da je eden od sistematičnih načinov za reševanje obstoječih davčnih ovir za pravne osebe kot davkoplačevalce, ki delujejo v več državah članicah, da se mednarodnim

---

³ S pojmom »offshore center« poimenujemo cono svobodnega trgovanja in finančnih storitev, v katerih veljajo nekatere davčne olajšave za pravne subjekte, ki v teh conah opravljajo svoje dejavnosti. Po ekonomski definiciji gre za državne ureditve, v kateri veljajo drugačna pravila poslovanja gospodarskih družb kot na siceršnjem ozemlju države gostiteljice »offshore centra« (Šešok, 2001).

podjetjem zagotovi skupna konsolidirana osnova za davek od dobička pravnih oseb (v nadaljevanju CCCTB) za njihove dejavnosti v EU (Komisija, 2006c, str. 3–4).

3.1 Slabosti sedanjega stanja na področju obdavčenja podjetij v EU

Slabosti, ki jih prinaša obstoječa situacija na enotnem trgu, ki je zaznamovana z velikimi razlikami v davčnih obremenitvah podjetij v posameznih državah članicah, z močno in naraščajočo davčno konkurenco ter z raznolikostjo nacionalnih davčnih sistemov, so naslednje:

- visoki stroški skladnosti,
- nezaželeno izkrivljanje investicijskih odločitev,
- problematika prenosnih cen,
- zmanjševanje proračunskih prihodkov iz naslova davka na dobiček in njegove negativne posledice.

3.1.1 Visoki stroški skladnosti

Stroški skladnosti (ang. *compliance costs*) so stroški časa in sredstev davkoplačevalca ter ostali stroški, ki jih davkoplačevalec plača davčnim svetovalcem z namenom, da zagotovi skladnost z davčnimi zakoni (Fairtax, 2008).

Zipfel (2007) stroške skladnosti, za primer EU, definira kot stroške, ki jih utрпи mednarodno podjetje kot davkoplačevalec, ki mora preučiti različna davčna pravila različnih držav, v katerih deluje.

Za praktični primer prikaza stroškov skladnosti lahko vzamemo mednarodno podjetje, ki deluje v vseh državah članicah EU in se posledično sreča s 27 različnimi davčnimi sistemi.

Andersson (2007a, str. 93) na podlagi Evropske davčne ankete ugotavlja, da imajo matična podjetja z odvisnimi družbami v ostalih državah članicah v povprečju kar petkrat višje stroške skladnosti kot države brez odvisnih družb.

Študija Komisije „European Tax survey“ (2004b), ki zajema 700 podjetij EU, ugotavlja, da čezmejne dejavnosti vodijo do očitnih statističnih povečav stroškov skladnosti⁴ za vse družbe. Mala in srednja podjetja so takim oviram še posebej izpostavljena, ker so stroški skladnosti zanje sorazmerno višji kot za večje družbe. Omenjeni stroški mala in srednja podjetja odvrčajo od gospodarske aktivnosti na širšem območju EU. Študija ocenjuje, da za velika podjetja stroški skladnosti evropskih podjetij v proučevanem letu znašajo v povprečju

---

⁴ Študija ugotavlja stroške skladnosti, ki se navezujejo na davek od dobička pravnih oseb in davek na dodano vrednost.

1.460.000 evrov, kar ustreza 1,9 % vplačanih davkov oziroma 0,02 % vrednosti prodaje velikih podjetij. Za mala in srednja podjetja naj bi stroški skladnosti v proučevanem letu v povprečju znašali 203.000 evrov, kar ustreza 30,9 % vplačanih davkov oziroma 2,6 % vrednosti prodaje malih podjetij.

3.1.2 Nezaželeno izkrivljanje investicijskih odločitev

Neskladja med državami članicami na področju davka od dobička pravnih oseb in velike razlike med davčnimi obremenitvami v različnih državah članicah EU delujejo kot spodbuda mednarodno delujočim podjetjem, da podrejajo svoje poslovne odločitve ugodnostim, ki jih ponujajo različni davčni sistemi. Razlike v efektivnih davčnih stopnjah v različnih regijah in za različne vrste investicij lahko vodijo v preveliko ali premajhno investiranje na določenem področju ali v določeni vrsti investicij. Takšno ravnanje vpliva na zmanjšanje ekonomske učinkovitosti. Pri tem gre tako za spremembe lokacij gospodarske dejavnosti, kot tudi izkoriščanje razlik v obdavčenju brez spremembe lokacije gospodarske dejavnosti.

Davčni sistemi v EU pogosto izkrivljajo investicijske odločitve glede vrste investicij in njihove lokacije. Poleg tega pa vplivajo na odločitve o pravni obliki investitorja in financiranju investicije (Andersson, 2007a, str. 88).

V vsakem gospodarstvu, bodisi v gospodarstvu ene države, bodisi v gospodarstvu ekonomske unije več držav, je potrebno vzpostaviti takšen davčni sistem, ki ne izkrivlja investicijskih odločitev. Tako si je tudi EU za cilj na skupnem trgu zastavila učinkovito alokacijo virov s čim manj izkrivljanji, ki bi ovirali gibanje blaga, storitev in kapitala. Če bi želeli doseči optimalno alokacijo virov, bi bilo idealno, da davčna politika sploh ne bi vplivala na investicijske odločitve podjetij.

Izkrivljanje investicijskih odločitev lahko pojasnimo s primerom, ko ima investicija kljub nižji stopnji donosa pred obdavčenjem, večjo stopnjo donosa po obdavčenju zaradi nižje dejanske davčne obremenitve. V tem primeru je kapital uporabljen manj učinkovito, kot bi bil, če bi imele vse države enako dejansko davčno obremenitev (Remškar, 2004, str. 15-16).

3.1.3 Problematika prenosnih cen

Prenosne cene (ang. *transfer prices*) so tiste cene, ki se nanašajo na trgovanje med deli podjetja in med povezanimi podjetji. Gre za trgovanje med matičnim in odvisnim podjetjem ali med dvema odvisnima podjetjema, ki delujeta v dveh različnih državah (Tomelj, 2003, str. 1-2).

Problematika prenosnih cen je povezana z dejstvom, da podjetje želi čim večji delež celotnega dobička prikazati v državi, ki ima najnižjo dejansko davčno obremenitev. Podjetja v ta namen transferne cene oblikujejo na takšen način, da dobički v čim večji meri nastajajo v državi z nizko davčno obremenitvijo podjetij.

Kljub načelu, da naj bi povezana podjetja pri medsebojnem poslovanju ravnala tako, kot če bi šlo za nepovezane osebe, se prenosne cene v mnogih primerih uporabljajo za izogibanje davkom. Podjetje lahko oblikuje cene za notranje transakcije tako nizko, da ne pokrijejo niti proizvodnih stroškov, ali pa tako visoko, da prinašajo nadpovprečen dobiček (Tomelj, 2003, str. 11).

Izogibanje davkov pa ni edina težava, ki je povezana s prenosnimi cenami. Prenosne cene so namreč v tesni povezavi s problematiko stroškov skladnosti, ki so povezani z vse pogostejšimi nadzori davčnih uprav, pripravo obsežne dokumentacije ter negotovosti glede ustreznosti ravnanja zaradi spreminjajočih se raznolikih nacionalnih davčnih zakonodaj (Tomelj, 2003, str. 11).

3.1.4 Zmanjševanje proračunskih prihodkov iz naslova davka od dobička in njegove negativne posledice

V Evropi se je skrb, da bi davčna konkurenca preko znižanja davčnih stopenj spodkopala proračunsko osnovo in blagostanje v državah članica, pojavila v sredini devetdesetih let (Genschell, 2001). Znižanje davčnih prihodkov povzročajo vlade držav, ki v pogojih zaostrene davčne konkurence, v želji privabiti tuje investicije, znižujejo učinkovite davčne stopnje davka od dobička pravnih oseb.

Bojazen pred padcem proračunskih prihodkov spodbuja vlade, da zmanjšujejo obdavčenje bolj mobilnih produkcijskih faktorjev (kapital) in povečujejo obdavčenje manj mobilnih produkcijskih faktorjev (delo). Takšno ravnanje povzroča prenos dela davčne obremenitve iz kapitala na delo.

Po drugi strani bi zmanjšanje davčnih prihodkov lahko povzročilo nezaželeno zmanjšanje socialnih transferjev in infrastrukture. Oboje potencialno vodi v povečanje dohodkovne neenakosti in socialne izključenosti (Andersson, 2007a, str. 73).

Večja evropska gospodarstva v primeru znižanja davčnih stopenj utrpijo večje izgube davčnih prihodkov in so zato do tovrstnih ukrepov nekoliko bolj zadržana kot manjša gospodarstva. Postopoma tudi večja gospodarstva prihajajo pod pritisk podjetij, ki jih nizka davčna obremenitev žene drugam in zato tudi večje države znižujejo svoje davčne stopnje za davek od dobička pravnih oseb (Andersson, 2007a, str. 87).

Ko govorimo o nezaželenih proračunskih posledicah, moramo omeniti tudi prelivanje dobičkov podjetij med državami članicami v davčne namene. Ocenjuje se, da takšno ravnanje mednarodnih podjetij, ki je namenjeno zmanjševanju plačila davka, na ravni EU letno povzroči izgubo davčnih prihodkov iz naslova davka od dobička pravnih oseb v višini 5,3 % (Nicodème, 2009, str. 5).

3.2 Prednosti sedanjega stanja na področju obdavčenja podjetij

Različni ekonomski analitiki pripisujejo sedanji situaciji na notranjem trgu, ki je odločilno zaznamovana z ostro davčno konkurenco, številne pozitivne vplive, in sicer:

- zmanjšanje odvečnih stroškov javnega sektorja,
- spodbuda zagotavljanju ravnotežne ponudbe javnih storitev in gonilo reforme davčnih sistemov,
- davčna konkurenca kot instrument davčne razbremenitve podjetij.

3.2.1 Zmanjšanje odvečnih stroškov javnega sektorja

Znižanje davčnih stopenj v državi kot posledica davčne konkurence pomeni manjše prilive v državni proračun. To dejstvo naj bi spodbudno vplivalo na povečanje davčne discipline v državi in bolj učinkovito delovanje javnega sektorja. Davčna konkurenca naj bi bila torej instrument discipliniranja potratnosti vlad (Bellak & Leibrecht, 2007, str. 30).

3.2.2 Spodbuda zagotavljanju ravnotežne ponudbe javnih storitev in gonilo reforme davčnih sistemov

Davčna konkurenca zagotavlja ravnotežne davčne stopnje v državah članicah. Omenjena hipoteza na ravni EU pomeni, da ravnotežna davčna stopnja v neki državi članici pomeni ravnotežje v zagotavljanju javnih dobrin in storitev v tej državi. Na ta način bi davčna konkurenca vodila k učinkoviti preskrbi javnih dobrin v državah članicah, zato bi se bilo potrebno na ravni EU izogibati davčni koordinaciji (Hansson, 2007, str. 50).

Davčna konkurenca sili vlade držav, da svoja prizadevanja usmerijo v zagotavljanje bolj učinkovitih davčnih sistemov (Hansson, 2007, str. 50).

3.2.3 Davčna konkurenca kot instrument davčne razbremenitve podjetij

Znižanje davčnih stopenj v državah kot posledica davčne konkurence pomeni zmanjševanje davčne obremenitve podjetij, kar pospešuje investicije in gospodarsko rast.

4 OSNOVNA ZAMISEL, PREDNOSTI IN SLABOSTI CCCTB

4.1 Opredelitev CCCTB

Pojem skupna konsolidirana osnova za davek od dobička pravnih oseb (ang. *common consolidated corporate tax base* – v nadaljevanju CCCTB) se je uveljavil kot delovni naslov v publikacijah Evropske komisije. Osnovna zamisel uvedbe CCCTB je ugotavljanje davčnih dobičkov in izgub mednarodnih podjetij, ki imajo odvisne družbe⁵ v različnih državah članicah, na osnovi standardiziranih pravil. To bi vključevalo tudi možnost pokrivanja dobičkov in izgub za doseganje skupnega rezultata poslovanja mednarodnega podjetja (Zipfel, 2007). Celotni obdavčljivi dobiček, izračunan na ta način, bi bil nato s pomočjo porazdelitvenega mehanizma dodeljen posameznim državam članicam, ki bi za določitev davčnega bremena še vedno uporabljale svoje nominalne davčne stopnje. Doslej je bilo s strani Evropske komisije predvideno, da bi bila CCCTB podjetjem ponujena kot dodatna možnost, ki bi jim omogočila izbiro med prejšnjimi nacionalnimi sistemi in sedanjo novo ureditvijo enotne davčne osnove (Morris, W.H., 2008). Omenjena metoda bi morala privedi do enostavnejšega in bolj transparentnega davčnega sistema v EU (Komisija, 2005, str. 6).

4.2 Prednosti uvedbe CCCTB

Komisija in zagovorniki uvedbe CCCTB so prepričani, da bi novi sistem prinesel številne prednosti tako mednarodnim podjetjem kot celotnemu evropskemu gospodarstvu:

- zniževanje stroškov skladnosti in poenostavitev postopkov,
- možnost združevanja dobičkov in izgub podjetij v skupini,
- povečanje transparentnosti, zmanjšanje davčne negotovosti in povečana ekonomska učinkovitost,
- odpravljanje diskriminacije,
- odpravljanje dvojnega obdavčenja,
- preprečevanje neobdavčevanja in zlorab.

4.2.1 Zniževanje stroškov skladnosti in poenostavitev postopkov

Podjetjem, ki delujejo na notranjem trgu EU, bi CCCTB prinesla korist v obliki znižanja stroškov skladnosti, povezanih z upoštevanjem različnih nacionalnih davčnih sistemov. Če bi za izračunavanje davčne osnove v vseh državah članicah veljal en sam sklop predpisov, bi to pripomoglo k poenostavitvi in znižanju administrativnih stroškov podjetij (Morris, 2008).

---

⁵ Predlagani sistem CCCTB bi se uporabljal tako za odvisne družbe kot tudi za stalne poslovne enote.

Če obstaja več davčnih sistemov, to pomeni, da obstaja tudi več sklopov zahtev glede skladnosti. Potreba po razbremenitvi mednarodnih podjetij, ki morajo upoštevati tudi do 27 sistemov držav članic, in pravila glede oblikovanja transfernih cen za delitev davčne osnove med njimi, so bili bistveni dejavniki odločitve Komisije pri prizadevanju za CCCTB za gospodarske družbe.

Prednost davčne ureditve na osnovi CCCTB bi bila tudi odprava težav, ki nastanejo zaradi prenosnih cen znotraj Evropske unije (Komisija, 2001, str. 16). Hkrati si Komisija prizadeva zmanjšati obremenitev, ki izhaja iz skladnosti prenosnih cen. Potrebno je proučiti načine, s katerimi bi lahko zmanjšali stroške skladnosti in poenostavili postopke za davkoplačevalce, vključno z malimi in srednjimi podjetji ter posamezniki (Komisija, 2006, str. 4–6).

4.2.2 Možnost združevanja dobičkov in izgub podjetij v skupini

Dejstvo, da sedaj ne obstaja čezmejna davčna olajšava zaradi izgube, vpliva na poslovne odločitve družb tako, da vlagajo doma ali čez mejo v večjih državah članicah. Gre za to, da doma ali v večjih državah članicah obstaja večja verjetnost, da tam podjetje že ima davčno osnovo, od katere se lahko odpišejo izgube. Le malo držav članic predvideva čezmejno pokrivanje izgub tujega podjetja, ki pripada isti skupini podjetij. Takšna nezmožnost pokrivanja izgub podjetij v skupini ustvarja nezaželena izkrivljanja (Komisija, 2005, str. 8–9).

Ena pomembnejših prednosti ponujenega sistema je možnost ugotavljanja dobičkov in izgub na ravni mednarodnega podjetja, kar bi omogočilo pokrivanje izgub podjetij na ravni EU. Dobički in izgube ene skupine podjetij se ne bi ločevali po državah, v katerih so locirana posamezna odvisna podjetja iz skupine, ampak bi se že na začetku vsi obdavčljivi dobički⁶ in izgube, ne glede na lokacijo posameznih podjetij iz skupine, konsolidirali. Tako bi tudi prelivanje dobičkov med podjetji skupine izgubilo smisel, poleg tega bi z uvedbo takšnega sistema izginila tudi potreba po določanju prenosnih cen za transakcije med posameznimi podjetji skupine (Rixen & Uhl, 2007, str. 11).

4.2.3 Povečanje transparentnosti, zmanjšanje davčne negotovosti in povečana ekonomska učinkovitost

Komisija ugotavlja, da bi uvedba CCCTB povečala transparentnost obdavčenja po posameznih državah članicah EU. Uvedba CCCTB oziroma harmonizacija davčnih sistemov v Evropi bi pripomogla k zmanjšanju davčne negotovosti, saj bi si mednarodna podjetja lahko dokaj natančno vnaprej izračunala, kolikšna bo dejanska davčna obremenitev na ravni

---

⁶ Obdavčljivi dobiček bi bil enotno definiran na podlagi pravil, ki bi bila na ravni EU sprejeta za namen uvedbe sistema CCCTB. Takšna pravila bi zagotavljala standardiziran izračun obdavčljivega dobička podjetja, ne glede na to, v kateri državi članici se podjetje, ki ustvarja dobiček, nahaja.

celotnega podjetja. Omenjeni sistem bi podjetja odvrnil od določene vrste obnašanja iz izključno davčnih razlogov, zato bi se izkrivljanje investicijskih odločitev zmanjšalo, povečala pa bi se ekonomska učinkovitost oziroma optimizacija alokacije resursov⁷.

4.2.4 Odpravljanje diskriminacije

Odpraviti davčno diskriminacijo je temeljna zahteva zakonodaje Skupnosti. Države članice lahko obravnavajo čezmejne položaje drugače kot domače, samo če je to upravičeno zaradi različnih okoliščin davkoplačevalcev. Z leti se je izkazalo, da je veliko vidikov v pravilih držav članic v nasprotju z zakonodajo EU. Pri tem mislimo predvsem na pravila o obdavčevanju dobička in dividend, na pravila skupinskega obdavčenja in obdavčenja odvisnih družb (na primer odsotnost čezmejnega pokrivanja izgub) ter pravila za preprečevanje davčnega izogibanja. Kljub precej obsežni sodni praksi Sodišča Evropskih skupnosti včasih prihaja do nejasnosti glede praktične uporabe ohlapno izraženih pravic iz evropske zakonodaje na zapletenem davčnem področju. Večina sodne prakse je novejšega datuma oziroma se sodna praksa še razvija ter se v glavnem navezuje na posebne davčne določbe posameznih držav članic. Davkoplačevalcem, davčnim službam in nacionalnim sodiščem ni vedno lahko razumeti vseh posledic odločitev Sodišča Evropskih skupnosti ali jih postaviti v širši okvir. Po mnenju Komisije bi bilo potrebno imeti pri načelih, ki izhajajo iz sodne prakse, navodila. Taka navodila bi povečala pravno varnost, kar bi koristilo davkoplačevalcem, davčnim organom in nacionalnim sodiščem. Vendar pa je to le izhodišče. Treba je poiskati rešitve, ki bodo zagotovile skladno čezmejno davčno obravnavo. Izkušnje so pokazale, da odpravljanje diskriminacije z enostranskimi ukrepi ni skladno in učinkovito. Države članice so v nekaterih primerih ukrepale enostransko (na primer ukinitvev domačih davčnih prednosti), kar je v nasprotju z interesi notranjega trga in ogroža konkurenčnost gospodarstev držav članic (Komisija, 2006c, str. 4–6).

4.2.5 Odpravljanje dvojnega obdavčenja

Komisija predlaga predstavitev številnih pobud za pomoč državam članicam pri iskanju usklajenih rešitev, ki jim bodo omogočile, da dosežejo svoje cilje glede davčne politike in pri tem izpolnjujejo zahteve evropske zakonodaje. Odpravo dvojnega obdavčevanja na notranjem trgu izrecno obravnava Pogodba ES. Mednarodno dvojno obdavčevanje je velika ovira za čezmejno dejavnost in naložbe znotraj EU. Mednarodno dvojno obdavčevanje izhaja iz dejstva, da za davkoplačevalca, delujočega na širšem območju EU, velja več kot ena davčna pristojnost. To je klasičen primer ovire na notranjem trgu, ki nastane zaradi neuskklajenosti med nacionalnimi davčnimi sistemi in se lahko odpravi samo s sodelovanjem med državami članicami (Komisija, 2006c, str. 4–6).

---

⁷ Izkrivljanje investicijskih odločitev je obravnavano v prejšnjem poglavju.

4.2.6 Preprečevanje neobdavčevanja in zlorab

Vrzeli med davčnimi ureditvami zaradi neuskklajenosti lahko povzročijo tudi nenamerno neobdavčevanje in dajejo priložnost za zlorabe. Neobdavčevanje in zlorabe davčnega sistema so škodljivi za interese notranjega trga, ker ogrožajo pravičnost in ravnovesje davčnih sistemov držav članic. Ta težava se lahko rešuje tudi z boljšo usklajenostjo pravil držav članic in izboljšanim sodelovanjem, kar zadeva njihovo izvajanje (Komisija, 2006, str. 4–6).

4.3 Potencialne slabosti uvedbe CCCTB

Odločitev Komisije, da se zavzame za uvedbo CCCTB zagotovo temelji na predpostavki, da v primeru uporabe skupne davčne osnove prednosti takšnega sistema pretehtajo njegove slabosti. Potencialno negativne posledice, ki bi jih utegnili imeti uvedba CCCTB so naslednje:

- izguba ugodnosti nacionalnih davčnih sistemov,
- izguba instrumenta davčne politike za urejanje razmer na nacionalnih trgih,
- zmanjšanje prednosti sistema zaradi problematike obdavčenja prihodkov, ki jih evropska podjetja ustvarjajo izven EU,
- zmanjšanje proračunskih prihodkov iz naslova obdavčenja podjetij.

4.3.1 Izguba ugodnosti nacionalnih davčnih sistemov

Z vidika mednarodno delujočih podjetij bi uvedba CCCTB pomenila izgubo ugodnosti, ki jih nudijo nekateri davčni sistemi držav članic. Nekatere države (na primer Nizozemska in Luksemburg) ponujajo posebne davčne ugodnosti tam delujočim mednarodnim podjetjem. Mednarodna podjetja, ki razlike v obdavčenju podjetij med državami članicami izkoriščajo sebi v prid, bi bila z uvedbo CCCTB prikrajšana za omenjene ugodnosti.

4.3.2 Izguba instrumenta davčne politike za urejanje razmer na nacionalnih trgih

Uvedba CCCTB bi pomenila zmanjšano možnost držav, da uporabijo davčno politiko za urejanje razmer na nacionalnih trgih (Andersson, 2007a, str. 97–99). Morda bi bilo tvegano opustiti davčno politiko kot eno redkih preostalih možnih ukrepov, s katerim bi nacionalne vlade ukrepale v primerih nenadnih asimetričnih gospodarskih gibanj.

4.3.3 Obdavčenje prihodkov, ki jih evropska podjetja ustvarjajo izven EU

Z uvedbo CCCTB bi utegnili priti do problemov, povezanih s pogodbami o pristojnosti in z obdavčenjem prihodkov, ki jih evropska podjetja ustvarjajo izven EU oziroma izven območja CCCTB. Če bi v odnosu do držav izven EU ostala v uporabi dosedanja praksa ločenega zaračunavanja dobičkov, bi to verjetno privedlo do vzporedne uporabe različnih sistemov. To bi za podjetja pomenilo administrativno breme, kar bi zmanjšalo prednosti obdavčenja s pomočjo CCCTB. Gre za to, da bi veljalo pretehtati, v kolikšni meri visoka mobilnost kapitala, globalno gledano, zmanjšuje prednosti davčne koordinacije znotraj EU.

4.3.4 Zmanjšanje proračunskih prihodkov iz naslova obdavčenja podjetij

Obstajajo ocene, da bi v primeru, ko bi imela podjetja možnost izbire med obstoječim in novim davčnim režimom na osnovi CCCTB, prišlo do padca davčnih prihodkov EU (iz naslova davka od dobička pravnih oseb) v povprečju za 2,5 %. Čeprav se zdi padec davčnih prihodkov relativno majhen, je potrebno poudariti, da so razlike med posameznimi državami članicami zelo velike. Med države, ki bi občutile izgubo davčnih prihodkov iz naslova pravnih oseb, sodijo med drugim Nemčija, Italija in Danska. Ocenjuje se, da bi se davčni prihodki nekaterih držav v primeru uvedbe CCCTB znatno povečali. Med takšne države sodita Slovaška in Madžarska, ki bi v omenjenem primeru beležili skoraj 50 – odstotno rast davčnih prihodkov (Devereux & Lorenz, 2007).

4.4 Odprta vprašanja

V nadaljevanju sledi kratek pregled nekaterih odprtih vprašanj, ki kažejo na to, da bo pred sprejetjem evropske zakonodaje s področja uvedbe CCCTB potrebno določiti in uskladiti še mnoge podrobnosti.

4.4.1 Definicija skupne davčne osnove

Za namen določitve skupne davčne osnove bi bilo potrebno določiti enotna pravila o vključevanju posameznih vrst prihodkov in odhodkov v davčno osnovo, o davčnem priznavanju odhodkov, o amortizaciji, o rezervacijah, o davčni obravnavi olajšav, o oprostitvah in tudi o statusnih spremembah. Poleg tega bi bilo potrebno na ravni EU doseči sporazum o enotni davčni obravnavi kapitalskih dobičkov, izplačanih dividend, pokrivanju izgub, vrednotenju zalog za davčne namene ter se dogovoriti o številnih podrobnostih davčne obravnave vsakega dejavnika, ki vpliva na določitve davčne osnove.

Trenutno obstajajo na tem področju velike razlike med ureditvami v posameznih državah članicah. Kljub dolgoletnemu usklajevanju se države članice še niso uspele dogovoriti o pravilih za enotno definicijo davčne osnove, kar je ena temeljnih ovir na poti do dejanske uvedbe sistema CCCTB.

Omenjeno problematiko bom podrobneje analizirala v enem od naslednjih poglavij.

4.4.2 Kako bi potekalo upravljanje z davki?

Pri ideji o uvedbi CCCTB se pojavljajo tudi nekatera vprašanja, ki so povezana z upravljanjem davkov:

- Kdo bi pobiral davke?
- Kako bi države članice uveljavljale svojo upravičenost do davkov?
- Kako bi potekalo reševanje sporov?
- Ali bi za potrebe reševanja sporov na tem področju potrebovali Vrhovno evropsko davčno sodišče?

Do sedaj je bil proces pobiranja davkov v veliki meri stvar vsake posamezne države članice, postopek sodelovanja med nacionalnimi davčnimi službami pa je bil zapleten in dolgotrajen. Sedanji način sodelovanja med davčnimi upravami ne zadovoljuje potreb, ki bi jim bilo potrebno zadostiti v primeru uvedbe CCCTB, zato bi bile z uvedbo CCCTB večje spremembe na tem področju neizogibne (Zipfel, 2007, str. 10).

4.4.3 Kako bi bili obravnavani dobički iz tretjih držav?

Pri uvedbi CCCTB bi prišlo do dileme, na kakšen način bi se obračunavali dobički odvisnih podjetij, ki so locirana izven držav EU oziroma izven držav, v katerih bi potekalo obračunavanje davkov po sistemu CCCTB. Ena od možnosti bi bila ta, da bi tudi odvisnim družbam iz tretjih držav lahko dovolili zaračunavanje dobičkov po pravilu CCCTB (Zipfel, 2007, str. 10).

Osebno vidim problem predvsem v dejstvu, da bi bilo potrebno dobičke odvisnih družb, lociranih v tretjih državah, še vedno obravnavati ločeno, saj bi bile v enoten sistem porazdelitve davčnih prihodkov na podlagi izbrane porazdelitvene formule vključene le države članice EU.

4.4.4 Kako bi se izognili zlorabam sistema CCCTB?

Komisija bi morala pred izidom zakonodajnega predloga o CCCTB podrobneje preučiti rešitve, ki bi omogočile (Komisija, 2007c):

- razvoj skupnih opredelitev zlorab in povsem umetnih konstruktov (za zagotovitev smernic o uporabi navedenih pojmov na področju neposrednih davkov),
- izboljšanje upravnega sodelovanja za učinkovitejše odkrivanje zlorabe in mehanizmov davčne utaje ter boj z njimi,
- izmenjavo dobrih praks, ki so usklajene z evropsko zakonodajo z namenom zagotovitve sorazmernih ukrepov proti zlorabam,
- zagotovitev boljše koordinacije ukrepov proti zlorabi v zvezi s tretjimi državami.

4.4.5 Ali je neobvezna uporaba pravil o CCCTB smiselna?

Vprašanje, ali bi bilo potrebno podjetjem samim prepustiti izbiro med uporabo sistema skupne davčne osnove in uporabo nacionalnih veljavnih davčnih sistemov, je v razpravi o uvedbi CCCTB izrednega pomena. Če gre za vprašanje mednarodno delujočih podjetij, je odgovor zelo jasen, saj se bodo le-ta vedno odločila za možnost, ki je za njih najboljša. Možnost izbire se sicer zdi na prvi pogled privlačna, saj naj bi imelo podjetje možnost izbire boljšega in učinkovitejšega sistema. Po drugi strani obstajajo nekateri razlogi, ki vzbujajo dvom v smiselnost dopuščanja izbire sistema obdavčenja.

Prvi razlog je ta, da imajo le velika podjetja zaposlene strokovnjake, ki lahko proučijo in ugotovijo, kakšen bi bil idealen sistem obdavčenja za njihovo podjetje. Majhna in srednja podjetja pri določanju idealnega sistema obdavčenja naletijo na oviro, saj so njihove možnosti za ugotavljanje idealnega sistema obdavčenja tako s finančnega vidika kot z vidika strokovnjakov znatno manjše.

Drugi razlog se skriva v dejstvu, da naj bi šlo pri skupni davčni osnovi ravno za zmanjševanje stroškov skladnosti. S tega vidika bi lahko odločanje o izbiri med skupno osnovo in ločenim izračunavanjem dobičkov ter iskanje ugodnejše rešitve, nasprotno, pomenilo povečanje stroškov prilagajanja.

Prav tako bi morale biti jasno dorečeno, ali je izbira sistema obdavčenja dokončna, ali jo je mogoče ponovno preučiti in seveda, kako bi to potekalo v praksi. Komisija zagovarja opsijsko rešitev, kjer bi podjetja lahko izbirala med uporabo več nacionalnih davčnih sistemov in med uporabo novega sistema CCCTB (Komisija, 2003).

Naslednji rezultati raziskave kažejo veliko naklonjenost vodstva večjih mednarodnih podjetij uvedbi novega sistema CCCTB.

Družba "Lighthouse Research" je za družbo "KPMG" izvedla raziskavo, v kateri so julija in avgusta 2007 finančne in davčne direktorje ter davčne strokovnjake iz več kot 400 podjetij iz EU in Švice povprašali o njihovem pogledu na načrte Komisije za uvedbo CCCTB. Vsi intervjuvanci so se ukvarjali z mednarodnim obdavčenjem in so bili iz največjih evropskih podjetij, ki poslujejo v več kot eni državi članici. Rezultati raziskave so pokazali, da davčni strokovnjaki večjih evropskih podjetij močno podpirajo prizadevanja Evropske komisije za harmonizacijo sistemov obdavčenja podjetij znotraj EU:

- Idejo o uvedbi CCCTB je podprlo 78 % vprašanih, in sicer na Češkem, Danskem in v Španiji je idejo podprlo 100 % anketirancev, v Italiji 96 %, v Grčiji, v Luksemburgu, na Poljski, v Romuniji, Sloveniji in na Švedskem 90 %, v Nemčiji 84 % ter v Avstriji, na Finskem, Madžarskem in Portugalskem 80 %. Med večjimi gospodarstvi je bila najbolj skeptična Velika Britanija, kjer je idejo podprlo 62 % vprašanih, proti omenjeni ideji pa se je opredelilo 32 % vprašanih. Najbolj so anketiranci nasprotovali ideji na Irskem in Slovaškem, kjer se je proti opredelila kar polovica vprašanih.
- Zanimivo je dejstvo, da je kar 69 % vprašanih izrazilo mnenje, da bi želeli imeti poleg CCCTB tudi enotno davčno stopnjo v vseh državah članicah. V večini držav je ta ideja dobila močno podporo, z izjemo Velike Britanije, Irske, Poljske in Švice, kjer so se večinsko opredelili proti uvedbi enotne davčne stopnje za vse države članice ter Danske, kjer je predlog podprla polovica anketirancev.
- Podjetja je navdušila možnost neposrednega davčnega usklajevanja in poslovnega načrtovanja. Kar 42 % vprašanih je menilo, da z uvedbo novega sistema ne bi prišlo do velike razlike v obdavčenju, 21 % vprašanih je bilo mnenja, da bi se z novim sistemom davčna obremenitev njihovih podjetij povečala, medtem ko jih je 22 % menilo, da bi z novim sistemom plačevali manjše davke.
- Presenetljiv je bil tudi rezultat, da je kar 34 % vprašanih izjavilo, da bi se njihovo podjetje zagotovo odločilo za sistem skupne davčne osnove, kljub temu da še niso videli konkretnega predloga, medtem ko je 48 % anketirancev odgovorilo, da se bodo odločili takrat, ko bodo znane vse podrobnosti omenjenega sistema.

Rezultati raziskave kažejo na veliko naklonjenost enostavnejšemu in bolj jasnemu davčnemu sistemu, četudi bi to za podjetja pomenilo, da se odpovejo ugodnostim, ki jih prinaša možnost izbire med različnimi davčnimi sistemi v državah članicah.

Menim, da bi v praksi, ko bi omenjena evropska zakonodaja s področja obdavčenja dejansko stopila v veljavo, velika večina mednarodnih podjetij (celo majhnih in srednje velikih) najprej naredila izračun svoje dejanske davčne obremenitve v obeh primerih in se šele nato odločila bodisi za obstoječi sistem ločenega izračunavanja dobičkov bodisi za novi sistem na podlagi

CCCTB. Takšno ravnanje mednarodnih podjetij bi pričakovani padec stroškov skladnosti postavil pod velik vprašaj.

Univerzalno pravilo, na podlagi katerega bi se podjetje lahko odločilo za enega od sistemov, ne obstaja. Vsako podjetje ima različno število odvisnih družb, lociranih v različnih evropskih državah, kjer ima zaposleno različno število ljudi, ki jim izplačuje različno višino plač, kjer ustvarja različen znesek prometa in kjer investira različne zneske v kapital. Vsi ti dejavniki ter še mnogi drugi vplivajo na končno davčno obremenitev mednarodnega podjetja ter na izbiro sistema. Poleg tega pa se je potrebno zavedati, da se zgoraj omenjeni dejavniki spreminjajo, kar pomeni, da bi mednarodna podjetja težila k temu, da bi izbrani davčni sistem želela spreminjati glede na optimizacijo dobička, morda celo iz leta v leto.

4.4.6 Kako bi bila davčna osnova oziroma davčni prihodki razdeljeni med udeležene države članice?

To je ena od pomembnejših točk razprave o uvedbi CCCTB. Ker porazdelitev davčne osnove pomembno vpliva na porazdelitev davčnih prihodkov med države članice, gre za izredno občutljivo področje. Države članice do sedaj še niso našle kompromisne rešitve, ki bi razdelila davčne prihodke med udeležene države članice na način, ki bi bil sprejemljiv za vse države članice. Omenjena problematika je podrobneje obravnavana v enem od naslednjih podpoglavij.

5 PREDSTAVITEV SISTEMA CCCTB, S Poudarkom NA PORAZDELITVENEM MEHANIZMU

Predlagani sistem obdavčenja mednarodnih družb bi omogočal pokrivanje izgub podjetij na ravni EU. Dobički in izgube ene skupine podjetij se ne bi ločevali po državah, v katerih so locirana posamezna odvisna podjetja iz skupine, ampak bi se že na začetku vsi obdavčljivi dobički⁸ in izgube, ne glede na lokacijo posameznih podjetij iz skupine, konsolidirali. Tako bi prelivanje dobičkov med podjetji skupine izgubilo smisel, poleg tega bi z uvedbo takšnega sistema izginila tudi potreba po določanju prenosnih cen za transakcije med posameznimi podjetji skupine (Rixen & Uhl, 2007, str. 11).

---

⁸ Obdavčljivi dobiček bi bil enotno opredeljen na podlagi pravil, ki bi bila na ravni EU sprejeta za namen uvedbe sistema CCCTB. Takšna pravila bi zagotavljala standardiziran izračun obdavčljivega dobička podjetja, ne glede na to, v kateri državi članici se nahaja podjetje, ki ustvarja dobiček.

5.1 Obdavčitev skupine podjetij po sistemu CCCTB

Predlagani sistem obdavčenja skupine podjetij bi tehnično potekal v treh korakih, in sicer (Rixen & Uhl, 2007, str. 11):

Prvi korak

Vsi obdavčljivi dobički in izgube posamezne skupine podjetij bi se konsolidirali, ne glede na lokacije posameznih podjetij iz skupine.

Drugi korak

Tako ugotovljena davčna osnova skupine podjetij bi se s pomočjo porazdelitvene formule pripisala posameznim podjetjem skupine.

Tretji korak

Davčna osnova, pripisana posameznemu podjetju skupine, bi se obdavčila po nacionalni davčni stopnji države, v kateri se podjetje nahaja. Države članice bi pri določanju davčne stopnje za ugotovljeni delež dobička podjetja, lociranega na njenem ozemlju, ostale samostojne.

Celotna obdavčitev skupine podjetij iz naslova davka od dobička pravnih oseb bi bila sestavljena iz individualnih obdavčitev, izračunanih v posameznih državah članicah.

Na mestu, ko začnemo govoriti o porazdelitvi davčne osnove med posamezna podjetja skupine, se soočimo s problematiko razhajanja mnenj glede določanja ustreznega sistema porazdelitve. Na podlagi porazdelitvene formule bi se morala davčna osnova čim bolj pravično razdeliti med podjetja znotraj skupine.

5.2 Porazdelitveni mehanizem

Določitev porazdelitvene formule, ki bi jo uporabljala mednarodna podjetja, ki poslujejo v več državah EU, ne bi vplivala le na davčno obremenitev skupine podjetij, temveč bi imela vpliv tudi na porazdelitev davčnih prihodkov med države članice EU. Pri določanju porazdelitvene formule se zato odpira vprašanje, kolikšno težo določiti posameznemu dejavniku. Ker je od teže, ki bi jo pripisali posameznemu dejavniku porazdelitvene formule, odvisna končna porazdelitev davčne osnove in davčnih prihodkov med države članice, je to izjemno pomembna tema, o kateri se sprejemajo politične odločitve na nivoju vlad držav članic EU.

V teoriji obstaja več različnih pristopov, na podlagi katerih bi bil lahko zasnovan omenjeni porazdelitveni mehanizem davčne osnove, in sicer pravilo zaslužka, pravilo lokacije

proizvodnih faktorjev in pravilo izvora dobička. Le zadnji izmed njih je bil sprejet v praksi in uživa podporo Evropske komisije.

Po mnenju delovne skupine Komisije, bi moral imeti mehanizem delitve konsolidirane davčne osnove med družbe znotraj skupine podjetij nekatere pomembne značilnosti (Komisija, 2007b, str. 5–6):

- V prvi vrsti bi morala biti uporaba mehanizma enostavna za podjetja in za davčne oblasti.
- Mehanizem ne bi smel biti občutljiv na davčne manipulacije podjetij. To pomeni, da bi vseboval dejavnike, katerih lokacija je težje spremenljiva.
- Mehanizem bi moral omogočati pošten in enakovreden način razdelitve davčne osnove med podjetja znotraj skupine.
- Mehanizem ne bi smel povzročati neželenih izkrivljanj davčne konkurence na skupnem trgu.

Po opravljenem pregledu možnih načinov za razdelitev davčne osnove je delovna skupina Komisije podprla idejo o razdelitvi davčne osnove s pomočjo porazdelitvenega mehanizma, ki bi vseboval tri ali več t. i. »mikro ekonomskih dejavnikov« sodelujočih podjetij, kar bi pomenilo tudi manjšo občutljivost za davčno manipuliranje s strani mednarodnih družb. V primeru uporabe več dejavnikov bi namreč premik ene enote kateregakoli dejavnika pomenil premik davčne osnove za manj kot eno enoto. Zagotovo mora vzpostavitev mehanizma težiti k cilju, da zajame tiste dejavnike, ki so odločilni pri ustvarjanju dobička mednarodno delujoče družbe. Prav tako bi moral porazdelitveni mehanizem upoštevati tako stran ponudbe kot stran povpraševanja pri ustvarjanju dobička podjetja (Komisija, 2007b, str. 5-6).

Komisija je predlagala vključitev naslednjih dejavnikov v porazdelitveni mehanizem (Komisija, 2007b, str. 5-6):

- delo (merjeno z izplačanimi plačami in številom zaposlenih), ki bi predstavljalo ponudbeno stran,
- "kapital" (merjen s sredstvi podjetja), ki bi predstavljal ponudbeno stran,
- prodaja (merjena s prihodki po načelu kraja namembnosti), ki bi predstavljala stran povpraševanja.

Omenjeni predlog Evropske komisije podpira vključitev t. i. »mikro ekonomskih dejavnikov« v porazdelitveno formulo.

Avtorja Rixen in Uhl (2007, str. 14–15) se, nasprotno, zavzemata za t. i. »sistem dvojne alokacije« (ang. *dual allocation system*), ki bi bil sestavljen iz mikro in makro dela. Večji del davčne osnove bi bil razdeljen na podlagi mikro-ekonomskih dejavnikov. V tej točki se njuna ideja skoraj v celoti ujema s predlogom Evropske komisije, saj bi porazdelitvena formula vsebovala tako stroške dela, kot ustvarjene prihodke iz prodaje in uporabljena sredstva. Dodatno avtorja predlagata dopolnitev sistema s t. i. "makro-ekonomskim dejavnikom", ki bi služil uresničevanju načela solidarnosti do novih in majhnih držav članic EU. Gre za to, da bi

bil določen manjši delež davčne osnove razdeljen med vse države članice, ne glede na dejansko gospodarsko aktivnost nekega podjetja v teh državah članicah. Načelo solidarnosti bi se uresničevalo tako, da bi imele prednost države članice z revnejšimi in manj razvitimi regijami. Tako bi ta komponenta hkrati pomenila nadomestilo za države, ki v obstoječem sistemu preko nižjih davčnih stopenj iščejo vzvode za zagon svojih gospodarstev. Omenjeni predlog razdelitve se osredotoča na revnejše regije in ne na države kot celote, s čimer bi se uresničeval cilj zmanjševanja razlik v razvitosti med posameznimi regijami znotraj EU.

Komisija predlaga naslednjo porazdelitveno formulo za razdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja skupine (Komisija, 2007b, str. 5–6):

$$DO_A = \left(\frac{1}{3} * \frac{PA}{PSK} + \frac{1}{3} \left(\frac{1}{2} * \frac{IPA}{IPSK} + \frac{1}{2} * \frac{ZA}{ZSK} \right) + \frac{1}{3} \left(\frac{SA}{SSK} \right) + CCCTB \right) \quad (1)$$

Legenda	
A _____	posamezno podjetje skupine
S _____	skupina podjetij oz. mednarodna družba
DO_A _____	davčna osnova, ki se pripiše posameznemu podjetju
P_A _____	prihodki od prodaje v posameznemu podjetju
P_{SK} _____	prihodki od prodaje v skupini podjetij
IP_A _____	izplačane plače v posameznemu podjetju
IP_{SK} _____	izplačane plače v skupini podjetij
Z_A _____	število zaposlenih v posameznemu podjetju
Z_{SK} _____	število zaposlenih v skupini podjetij
S_A _____	sredstva posameznega podjetja
S_{SK} _____	sredstva skupine podjetij
$CCCTB$ _____	skupna konsolidirana osnova za davek od dobička pravnih oseb

Iz enačbe (1) je jasno razviden sistem, po katerem bi potekala razdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja, locirana v različnih državah članicah. Za potrebe magistrskega dela sem uporabila predpostavko Evropske komisije, da je teža vseh treh uporabljenih faktorjev (torej dela, sredstev in prihodkov iz prodaje) enakovredna. Pri tem je vsekoli potrebno imeti pred očmi, da je teža, ki bo dejansko uporabljena v formuli, odvisna od odločitev na politični ravni.

Izjemnega pomena je kasnejša uporaba omenjenega mehanizma v praksi in sicer bi morala biti uporabljena porazdelitvena formula v vseh državah članicah enaka. Nobena od držav članic ne bi smela uporabljati formule, v kateri bi imeli uporabljeni dejavniki drugačno težo od dogovorjene ali bi bili dejavniki drugače vsebinsko opredeljeni, kot je bilo določeno na ravni EU (Komisija, 2007b, str. 5–6).

V teoriji bi se v skupno konsolidirano davčno osnovo lahko vključevali bodisi vsi obdavčljivi prihodki (prihodki iz poslovanja in drugi prihodki) bodisi le prihodki iz poslovanja, pri čemer bi se drugi prihodki (na primer obresti in dividende) dodelili neposredno državam članicam, iz katerih izvirajo. Druga od omenjenih poti bi zopet odprla možnost prelivanja dobička znotraj skupine podjetij, kar seveda nasprotuje izvornemu namenu vzpostavitve sistema CCCTB na

področju EU (Komisija, 2007b, str. 7). Problematiko enotne definicije skupne davčne osnove bom obravnavala v naslednjih poglavjih.

5.3 Dejavniki porazdelitvenega mehanizma

V nadaljevanju bom obravnavala dejavnike porazdelitvenega mehanizma, na podlagi katerih bi se davčna osnova porazdelila med podjetja skupine. Za namen razdelitve davčne osnove podjetjem v različnih državah članicah, je potrebno vrednost posameznega dejavnika porazdelitvene formule na ravni posameznega podjetja primerjati z njegovo vrednostjo na ravni skupine.

5.3.1 Stroški dela

Komisija predlaga, da bi se kot merilo stroškov dela uporabili stroški izplačanih plač vsem zaposlenim v podjetju, vključno z direktorji in člani uprave. V obseg delovne sile bi šteli tudi pogodbeni delavci, v primeru, da opravljajo enako delo kot ostali zaposleni v podjetju. Izvajalci zunanjih storitev (na primer čiščenje, varnostna služba) se ne bi upoštevali kot zaposleni v podjetju. Glede vsebinske opredelitve stroškov dela bi se upoštevali osebni prejemki skupaj z nagradami, socialnimi prispevki, možnostmi ugodnega nakupa delnic. Za lokacijo dela bi se upoštevalo dejansko mesto opravljanja dela. V primeru, da je delavec registriran kot zaposlen v podjetju v državi članici A, dejansko pa opravlja delo v podjetju, ki je locirano v državi članici B, bi se za namen razdelitve davčne osnove štel med zaposlene v podjetju v državi članici B (Komisija, 2007b, str. 8–15).

Menim, da je predlog Komisije ustrezen tudi z vidika preprečevanja poskusov davčnega izogibanja skupine podjetij na podlagi fiktivnega prenašanja zaposlenih med podjetji skupine iz različnih držav članic.

5.3.2 Uporabljeni sredstva

Komisija predlaga, da bi se zaradi poenostavitve in lažje praktične uporabe pri porazdelitvi davčne osnove upoštevala opredmetena osnovna sredstva. Glede vrednotenja sredstev bi se upoštevale davčno odpisane vrednosti sredstev na koncu leta. Druga možnost bi bila, da bi se v primeru večjih nihanj med letom upoštevala povprečna vrednost davčno odpisane vrednosti sredstev. Povprečje bi se izračunalo na podlagi vrednosti sredstev na začetku in na koncu davčnega leta. Glede lokacije sredstev bi se sredstva pripisala podjetju, ki sredstva dejansko uporablja. V primeru, da bi se sredstva dejansko uporabljala v drugem podjetju kot so amortizirana, bi se jih pripisalo tistemu podjetju, ki bi jih dejansko uporabljalo (Komisija, 2007b, str. 8–15).

Predlog Komisije, da bi se upoštevala le opredmetena osnovna sredstva, ocenjujem kot dober, predvsem z vidika uresničitve temeljnega cilja omenjene reforme (poenostavitve). Poleg tega predlagana rešitev upošteva pomembno dejstvo, da je nekatere druge vrste sredstev (na primer finančne naložbe) enostavneje prerazporejati iz ene države članice v drugo in bi uporaba teh kategorij v nekaterih primerih delovala kot povabilo podjetjem k izogibanjem davkov.

5.3.3 Prihodki od prodaje

Obseg prodaje bi se meril le s prihodki iz poslovanja brez upoštevanja prihodkov od financiranja⁹. Glede lokacije prihodkov od prodaje je bil podan predlog, da bi se prihodki pripisali tistemu podjetju skupine, ki je locirano v državi članici, kjer so bile dobrine prodane tretjim osebam. Upoštevala bi se torej končna destinacija fizične dobave dobrin. V primeru, da tega kraja ne bi bilo mogoče identificirati, bi se upošteval zadnji prejemnik prodajne verige, ki ga je mogoče identificirati. Gre za t. i. »prodajo po načelu kraja namembnosti«. Prodaje znotraj skupine podjetij se ne bi upoštevale, s čimer bi se izognili tudi problematiki določanja prenosnih cen (Komisija, 2007b, str. 8–15).

Prihodki iz prodaje predstavljajo najbolj problematičen dejavnik porazdelitvenega mehanizma, zato ostaja odprta dilema, ali jo zaradi vsebinskih in praktičnih težav sploh vključiti v porazdelitveno formulo. Po eni strani ne moremo prezreti dejstva, da je prodaja dejavnik, ki dejansko ustvarja prihodke podjetja in s tem dobiček. Po drugi strani pa njena vključitev v porazdelitveno formulo za seboj potegne številne probleme, ki so povezani tako z vsebinsko opredelitvijo prodaje kot z njenim merjenjem v praksi. Komisija predlaga, da bi se v porazdelitveno formulo vključili prihodki od prodaje, merjeni po načelu kraja namembnosti. Druga možnost bi bila uporaba načela izvora blaga.

Menim, da vključitev prihodkov od prodaje v porazdelitveni mehanizem sploh ni potrebna, saj le-ti nimajo znatnega vpliva na porazdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja. Omenjeno hipotezo bom skušala potrditi ali zanikati v naslednjem podpoglavju.

5.4 Vpliv prihodkov od prodaje na porazdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja

V nadaljevanju bom skušala ugotoviti, ali bi izvzem prihodkov od prodaje iz porazdelitvene formule znatno vplival na porazdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja skupine oziroma države članice EU. Skušala bom potrditi ali zanikati hipotezo, da izvzem prodaje iz

---

⁹ Izjema je seveda v panogah, kjer obresti in dividende predstavljajo večinski delež prihodkov in so posledica osnovne dejavnosti podjetja.

porazdelitvene formule nima znatnega vpliva na porazdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja in je zato ni potrebno vključiti v porazdelitveno formulo¹⁰.

Za namen potrditve hipoteze bom analizirala vpliv dejavnika prodaje na porazdelitev davčne osnove na nekaj primerih mednarodnih podjetij. Analiza bo temeljila na resničnih podatkih evropskih mednarodnih podjetij, z nekaterimi omejitvami in predpostavkami.

Analiza bo vsebovala naslednje tri korake:

Prvi korak

V prvem koraku bom za analizirane skupine podjetij izračunala deleže davčne osnove, ki se pripišejo posameznim podjetjem iz skupine v primeru, da na porazdelitev vplivajo vsi trije dejavniki, in sicer: stroški dela, velikost sredstev in prihodki od prodaje. Uporabila bom porazdelitveno formulo Komisije, zapisano v enačbi (1). Omenjena enačba temelji na predpostavki, da stroški dela, velikost sredstev in prihodki od prodaje enakovredno prispevajo k ustvarjanju dobička, pri čemer stroške dela enakovredno predstavljata število zaposlenih in izplačane plače.

Deleže davčne osnove, ki se pripišejo posameznim podjetjem skupine, bom izračunala na naslednji način¹¹:

$$\text{Delež DO A} = \frac{1}{3} \left(\frac{PA}{PSK} \right) + \frac{1}{3} \left(\frac{ZA}{ZSK} \right) + \frac{1}{3} \left(\frac{SA}{SSK} \right) \quad (2)$$

Drugi korak

V drugem koraku bom iz porazdelitvene formule izključila prihodke od prodaje in za iste skupine podjetij izračunala deleže davčne osnove, ki se pripišejo posameznim podjetjem analiziranih skupin:

$$\text{Delež DO A} = \frac{1}{2} \left(\frac{ZA}{ZSK} \right) + \frac{1}{2} \left(\frac{SA}{SSK} \right) \quad (3)$$

Tretji korak

V tretjem koraku bom ugotovila spremembe v pripisanih deležih davčne osnove posameznim podjetjem iz skupin in podala oceno odstopanj oziroma oceno vpliva izvzema prihodkov od prodaje na porazdelitev davčne osnove.

¹⁰ V prejšnjemu podpoglavju smo omenili, da bo končna oblika porazdelitvene formule in teža posameznih dejavnikov v veliki meri odvisna od političnih odločitev na ravni EU. To je sicer res, vendar v primeru, da prihodki od prodaje nimajo znatnega vpliva na porazdelitev davčne osnove med sodelujoče države, jih lahko že v osnovi izvzamemo.

¹¹ Za enačbe iz tega poglavja velja legenda iz enačbe (1).

Za natančno analizo vpliva prodaje na porazdelitev davčne osnove bi potrebovala podatke o izplačanih plačah, številu zaposlenih, opredmetenih osnovnih sredstvih in prihodkih od prodaje, merjene po načelu kraja namembnosti. Ker je za večje število mednarodnih evropskih podjetij iz različnih oziroma reprezentativnih panog težko dobiti potrebne podatke, bo analiza vpliva prihodkov od prodaje podvržena nekaterim omejitvam in predpostavkam. Večina mednarodnih podjetij namreč v računovodskih izkazih ne prikazuje prihodkov od prodaje po posameznih državah članicah EU. Nekatera podjetja imajo v letnih poročilih prikazane podatke o prihodkih od prodaje po posameznih geografskih območjih (npr. Srednja, Vzhodna, Jugovzhodna Evropa), druga podjetja prihodkov od prodaje po območjih sploh ne prikazujejo. Le zelo redka podjetja imajo v letnih poročilih prikazane podatke o prihodkih od prodaje po posameznih državah članicah EU. Poleg tega v računovodskih izkazih le redko zasledimo podatke o vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev odvisnih družb v posameznih državah članicah EU. Poleg tega v letnih poročilih navadno niso objavljeni podatki o številu zaposlenih v posameznih odvisnih podjetjih v državah članicah, kaj šele o izplačanih plačah.

Zaradi zgoraj omenjenih razlogov bodo omejitve in predpostavke analize naslednje:

- V analizo bom vključila le štiri podjetja, pri čemer bom zaradi lažjega izračuna in dostopnosti podatkov omejila tudi število podjetij skupine.
- Zaradi težke dostopnosti podatkov o stroških dela oziroma izplačanih plačah bom uporabila le podatek o številu zaposlenih. Za namen moje analize bo tako veljala predpostavka, da so stroški dela za vsakega posameznika, zaposlenega v kateremkoli mednarodnem podjetju, enaki.
- Predvideno je, da bi se kapital meril z opredmetenimi osnovnimi sredstvi podjetja. Podatki o tej kategoriji so za mednarodno delujoča evropska podjetja težko dostopni, zato bo za namen moje analize veljala predpostavka, da je kategorija lastniškega kapitala ustrezen približek vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev.

Prvi primer: skupina podjetij »Energija«

Obravnavana skupina podjetij ima dve podjetji. Skupina deluje na področju naftne in plinske industrije, pridobivanja in prodaje električne energije, petrokemičnih izdelkov, gradnje naftnih polj ter inženirskih storitev.

V naslednji tabeli so predstavljeni podatki, ki jih potrebujemo za izračun deležev davčne osnove, poleg tega je potrebno omeniti podatek, da sta obe podjetji v letu 2008 beležili pozitivni poslovni izid.

Tabela 1: Število zaposlenih, vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in prihodki od prodaje v letu 2008 v podjetju A in podjetju B za skupino podjetij »Energija«

Država	Število zaposlenih	Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev (31. 12. 2008 v tisoč EUR)	Prihodki od prodaje v tisoč EUR
Podjetje A	9	13.727	129.458
Podjetje B	108	113.383	1.145.987
Skupina podjetij	117	127.110	1.275.445

(Vir: Vodstvo podjetja Energija)

Zgornje podatke vstavimo v enačbo (2) in izračunamo delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine »Energija«:

Tabela 2: Razdelitev davčne osnove med podjetja skupine »Energija«

Država	Delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine
Podjetje A	0,10
Podjetje B	0,90

Podatke vstavimo v enačbo (3), ki ne vsebuje prihodkov od prodaje, in izračunamo delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine »Energija«.

Tabela 3: Razdelitev osnove med podjetja skupine »Energija« v primeru izključitve prodaje iz porazdelitvene formule

Država	Delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine
Podjetje A	0,09
Podjetje B	0,91

V primeru izvzema prihodkov od prodaje iz porazdelitvene formule se podjetju A zmanjša delež pripisane davčne osnove za 1 odstotno točko, temu primerno se poveča delež pripisane davčne osnove podjetju B za 1 odstotno točko.

Drugi primer: skupina podjetij »Trgovina«

Obravnavana skupina podjetij predstavlja trgovsko verigo nakupovalnih centrov, ki jo sestavlja pet podjetji.

V naslednji tabeli so predstavljeni podatki, ki jih potrebujemo za izračun deležev davčne osnove. Poleg tega pa je pomembno omeniti podatek, da so podjetja B, D in E v letu 2008 poslovala z izgubo.

Tabela 4: Število zaposlenih, vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in prihodki od prodaje v letu 2008 v podjetjih A, B, C, D, E in F za skupino podjetij »Trgovina«

Država	Število zaposlenih	Vrednost kapitala (31.12.2008 v tisoč EUR)	Prihodki od prodaje v tisoč EUR
Podjetje A	3300	240000	360000
Podjetje B	1000	80000	115000
Podjetje C	2600	152000	345000
Podjetje D	2600	42000	91000
Podjetje E	300	5600	21000
Skupina podjetij	9800	519600	932000

(Vir: Računovodski izkazi skupine »Trgovina« za leto 2008)

V našem primeru so podjetja B, D in E v letu 2008 poslovala z izgubo. Izračunana davčna osnova skupine podjetij¹² se porazdeli le med podjetja, ki poslovala pozitivno (podjetje A in C), zato v imenovalcu porazdelitvenih formul (2) in (3) uporabimo le podatke podjetij s pozitivnim poslovnim izidom. Porazdelitvena formula ima sedaj naslednjo obliko:

$$Delež DO A = \frac{1}{3} \left(\frac{P_A}{P_{A \text{ in } C}} \right) + \frac{1}{3} \left(\frac{Z_A}{Z_{A \text{ in } C}} \right) + \frac{1}{3} \left(\frac{S_A}{S_{A \text{ in } C}} \right) \quad (4)$$

Legenda

DO_A	_____	davčna osnova, ki se pripiše posameznemu podjetju
P_A	_____	prihodki od prodaje v posameznem podjetju
$P_{A \text{ in } C}$	_____	prihodki od prodaje podjetja A in podjetja C
Z_A	_____	število zaposlenih v posameznem podjetju
$Z_{A \text{ in } C}$	_____	število zaposlenih v podjetju A in podjetju C
S_A	_____	opredmetena osnova sredstva posameznega podjetja
$S_{A \text{ in } C}$	_____	opredmetena osnovna sredstva podjetij A in C

Podatke vstavimo v enačbo (4) in izračunamo delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine »Trgovina«.

Tabela 5: Razdelitev davčne osnove med podjetja skupine »Trgovina« v primeru vključitve vseh treh dejavnikov v porazdelitveno formulo

Država	Delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine
Podjetje A	0,56
Podjetje C	0,44

Podatke vstavimo v spodnjo enačbo (5), ki ne vsebuje prihodkov od prodaje, in izračunamo delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine »Trgovina«.

$$Delež DO A = \frac{1}{2} \left(\frac{Z_A}{Z_{A \text{ in } C}} \right) + \frac{1}{2} \left(\frac{S_A}{S_{A \text{ in } C}} \right) \quad (5)$$

¹² Za namen izračuna davčne osnove se seštejejo davčne osnove vseh podjetij skupine, zato izguba omenjenih treh podjetij zmanjšuje davčno osnovo skupine »Trgovina«.

Tabela 6: Razdelitev osnove med podjetja skupine »Trgovina« v primeru izključitve prodaje iz porazdelitvene formule

Država	Delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine
Podjetje A	0,59
Podjetje C	0,41

V primeru izvzema prihodkov od prodaje iz porazdelitvene formule se podjetju A poveča delež pripisane davčne osnove za 3 odstotne točke, temu primerno se zmanjša delež pripisane davčne osnove podjetju B za 3 odstotne točke.

Tretji primer: skupina podjetij »Prehrana«

Obravnavana skupina podjetij deluje na področju prehranske industrije in je sestavljena iz šestih podjetij.

V naslednji tabeli so predstavljeni podatki, ki jih potrebujemo za izračun deležev davčne osnove, poleg tega je pomembno omeniti še podatek, da sta podjetji A in B v letu 2008 poslovali z izgubo.

Tabela 7: Število zaposlenih, vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in prihodki od prodaje v letu 2008 v podjetjih A, B, C, D, E in F za skupino podjetij »Prehrana«

Država	Število zaposlenih	Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev (31. 12. 2008 v tisoč EUR)	Prihodki od prodaje v tisoč EUR
Podjetje A	78	14300	26000
Podjetje B	8	3150	2150
Podjetje C	0	4800	4
Podjetje D	80	37500	16350
Podjetje E	1100	70000	71900
Podjetje F	60	3300	13500
Skupina podjetij	1326	133050	129904

(Vir: Računovodski izkazi skupine »Prehrana« za leto 2008)

Podjetji A in B sta v letu 2008 poslovali z izgubo, zato se izračunana davčna osnova skupine podjetij porazdeli le med podjetja, ki so poslovala pozitivno (podjetja C, D, E in F). V imenovalcu porazdelitvenih formul (2) in (3) uporabimo le podatke podjetij s pozitivnim poslovnim izidom in dobimo naslednjo porazdelitveno formulo:

$$Delež DO A = \frac{1}{3} \left(\frac{PA}{P, C, D, E \text{ in } F} \right) + \frac{1}{3} \left(\frac{ZA}{Z, C, D, E \text{ in } F} \right) + \frac{1}{3} \left(\frac{SA}{S, C, D, E \text{ in } F} \right) \quad (6)$$

<i>Legenda</i>	
DO_A _____	<i>davčna osnova, ki se pripiše posameznemu podjetju</i>
P_A _____	<i>prihodki od prodaje v posameznem podjetju</i>
$P_{C,D,E in F}$ _	<i>prihodki od prodaje podjetij C,D, E in F</i>
Z_A _____	<i>število zaposlenih v posameznem podjetju</i>
$Z_{C,D,E in F}$ _	<i>število zaposlenih v podjetjih C, D, E in F</i>
S_A _____	<i>opredmetena osnova sredstva posameznega podjetja</i>
$S_{C,D,E in F}$ _	<i>opredmetena osnovna sredstva podjetij C, D, E in F</i>

Zgornje podatke vstavimo v spodnjo enačbo (6) in izračunamo delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine »Prehrana«.

Tabela 8: Razdelitev davčne osnove med podjetja skupine »Prehrana« v primeru vključitve vseh treh dejavnikov v porazdelitveno formulo

Država	Delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine
Podjetje C	0,01
Podjetje D	0,18
Podjetje E	0,73
Podjetje F	0,07

Podatke vstavimo v enačbo (7), ki ne vsebuje prihodkov od prodaje, in izračunamo delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine »Prehrana«.

$$Delež DO A = \frac{1}{2} \left(\frac{Z_A}{Z_{C,D,E in F}} \right) + \frac{1}{2} \left(\frac{S_A}{S_{C,D,E in F}} \right) \quad (7)$$

Tabela 9: Razdelitev osnove med podjetja skupine »Prehrana« v primeru izključitve prihodkov od prodaje iz porazdelitvene formule

Država	Delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine
Podjetje C	0,02
Podjetje D	0,19
Podjetje E	0,75
Podjetje F	0,04

V primeru izvzema prihodkov od prodaje iz porazdelitvene formule se podjetjema C in D poveča delež pripisane davčne osnove za 1 odstotno točko, podjetju E se poveča delež pripisane davčne osnove za 2 odstotni točki, podjetju F pa se zmanjša za 3 odstotne točke.

Četrty primer: skupina podjetij »Zdravila«

Obravnavana skupina podjetij ima dve podjetji. Skupina deluje na področju proizvodnje in prodaje zdravil.

V naslednji tabeli so predstavljeni podatki, ki jih potrebujemo za izračun deležev davčne osnove. Poleg tega je pomembno omeniti še podatek, da sta obe podjetji v letu 2008 beležili pozitiven poslovni izid.

Tabela 10: Število zaposlenih, vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in prihodki od prodaje v letu 2008 v podjetjih skupine »Zdravila«

Država	Število zaposlenih	Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev (31. 12. 2008 v tisoč EUR)	Prihodki od prodaje v mio EUR
Podjetje A	759	4218	122,2
Podjetje B	175	4	45,8
Skupina podjetij	934	4222	168

(Vir: Računovodski izkazi skupine »Zdravila« za leto 2008)

Zgornje podatke vstavimo v enačbo (2) in izračunamo delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine »Zdravila«:

Tabela 11: Razdelitev davčne osnove med podjetja skupine »Zdravila« v primeru vključitve vseh treh dejavnikov v porazdelitveno formulo

Država	Delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine
Podjetje A	0,85
Podjetje B	0,15

Podatke vstavimo v enačbo (3), ki ne vsebuje prihodkov od prodaje, in izračunamo delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine »Zdravila«:

Tabela 12: Razdelitev osnove med podjetja skupine »Zdravila« v primeru izključitve prihodkov od prodaje iz porazdelitvene formule

Država	Delež davčne osnove, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine
Podjetje A	0,91
Podjetje B	0,09

V primeru izvzema prihodkov od prodaje iz porazdelitvene formule se podjetju A delež pripisane davčne osnove poveča za 6 odstotnih točk, temu primerno se podjetju B delež pripisane davčne osnove za 6 odstotnih točk zmanjša.

Rezultat analize

Analiza je pokazala, da je izvzem prodaje iz porazdelitvene formule v prvem primeru povzročil nihanje deleža, ki se pripiše posameznemu podjetju skupine, v vrednosti 1 odstotne točke. V drugem in tretjem primeru je izvzem prodaje povzročil nihanje deleža pripisane davčne osnove v vrednosti do 3 odstotnih točk. V četrtem primeru je nihanje deleža doseglo vrednost 6 odstotnih točk.

Ocena vpliva prodaje na porazdelitev davčne osnove

Na podlagi omenjene analize lahko podam oceno, da izvzem prihodkov od prodaje iz porazdelitvene formule nima znatnega vpliva na porazdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja in jih zato ni potrebno vključiti v porazdelitveno formulo.

Menim, da se razlog za majhen vpliv prihodkov od prodaje na porazdelitev davčne osnove skriva v dejstvu, da je prodaja posredno že vključena v porazdelitveno formulo preko stroškov dela in opredmetenih osnovnih sredstev.

Cilj predlagane davčne reforme je poenostavitev, zato zagovarjam rešitev, ki bo v prvi vrsti zagotovila enostavno porazdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja, obenem pa zagotovila pošteno porazdelitev z upoštevanjem tistih dejavnikov, ki so določilni pri ustvarjanju dobička mednarodno delujočega podjetja. Glede na zaključek analize se nagibam k rešitvi, da bi podlago za razdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja predstavljala le opredmetena osnovna sredstva ter stroški dela, ki so merjeni z izplačanimi plačami in številom zaposlenih. Takšna rešitev bi poenostavila porazdelitev davčne osnove v praksi, pri tem pa bi še vedno zagotavljala pošteno razdelitev na podlagi dejavnikov, ki so določilni pri ustvarjanju dobička podjetij.

Za končno odločitev o vključitvi ali izvzemu prihodkov od prodaje iz porazdelitvenega mehanizma bi bilo na ravni EU potrebno narediti natančno analizo vpliva omenjenega dejavnika, ki bi temeljila na reprezentativnem ter zadosti velikem vzorcu mednarodnih podjetij EU. Poleg tega bi bilo potrebno narediti izračune deležev na povsem realnih podatkih o izplačanih plačah, številu zaposlenih, opredmetenih osnovnih sredstvih in prihodkih od prodaje za vse relevantne odvisne družbe (in stalne poslovne enote) vzorca mednarodnih podjetij na ozemlju EU.

6 PREDLOG KOMISIJE ZA UVEDBO SISTEMA CCCTB

Za namen konsolidacije davčne osnove podjetij iz različnih nacionalnih davčnih sistemov bi se bilo potrebno na ravni EU uskladiti tako o splošnih značilnostih takšnega sistema kot o podrobnih pravilih in definicijah, ki se navezujejo na skupino podjetij, konsolidacijo in skupno davčno osnovo.

V nadaljevanju bom povzela, predstavila in ocenila tiste postavke predlaganega sistema CCCTB, za katera so pravila na nivoju EU v veliki meri že dorečena. Poleg tega bom obravnavala tudi nekatera odprta področja, o katerih se države članice do sedaj še niso uspele dogovoriti.

6.1 Splošne značilnosti

Predlagani sistem CCCTB s pravili za določanje enotne davčne osnove bi bil uveden z direktivo. Poleg tega Komisija predlaga, da bi imela podjetja možnost izbire med uporabo sistema CCCTB ali prejšnjega sistema izračuna davčne osnove na podlagi nacionalnih davčnih pravil. (Komisija, 2007c, str. 4–5). O dilemi obvezne ali izbirne uporabe sistema CCCTB ter konsolidacije dobičkov in izgub obstajajo različna mnenja. Alternativna rešitev bi bila na primer obvezna uporaba CCCTB ter izbirna konsolidacija dobičkov in izgub. Ena od možnosti je tudi ta, da bi se odločitev o obvezni ali izbirni uporabi CCCTB in konsolidaciji prepustila vsaki posamezni državi članici. Menim, da je možnost odločitve podjetja za uporabo CCCTB, katero predvideva predlog Komisije, ustrezna rešitev, saj so okoliščine, v katerih delujejo posamezna podjetja, zelo različne. Podpiram rešitev, da bi lahko podjetja, pod pogojem, da se v ozadju njihovega delovanja ne skriva namera po izvajanju davčnih manipulacij, še naprej lahko uporabljala dosedanja sistem.

Glede ustrezne podlage za namene določanja enotne davčne osnove Komisija meni, da neposredna uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja (ang. *International Financial Reporting Standards* – v nadaljevanju MSRP) sicer ni možna, vendar slednji lahko predstavljajo izhodišče za postavitve enotnih pravil sistema CCCTB (Komisija, 2007c, str. 5).

Direktiva bi se uporabljala za družbe EU in družbe iz tretjih držav, ki so zavezane za plačevanje davka od dohodka pravnih oseb v državah članicah EU (v nadaljevanju upravičene družbe). Za uporabo CCCTB bi se lahko odločile družbe, ki so rezidentke EU. Družba, ki ni rezidentka EU, bi se lahko odločila, da bo CCCTB uporabljala za svojo stalno poslovno enoto, ki se nahaja v EU (Komisija, 2007c, str. 6).

Odločitev o uporabi CCCTB bi veljala za obdobje petih let in bi se po preteku tega obdobja avtomatično podaljšala za naslednja tri leta (Komisija, 2007c, str. 6). Menim, da bo uspeh predlaganega sistema CCCTB odvisen predvsem od tega, ali bo dovolj privlačen za podjetja. Z vidika podjetij je bolj privlačen takšen sistem, ki dopušča svobodno in fleksibilno ukrepanje na spreminjajočem se trgu. Po drugi strani v izogib davčnim manipulacijam obdobje ne bi smelo biti prekratko. Menim, da je obdobje petih let nekoliko dolga doba. Ocenjujem, da bi bilo z vidika privlačnosti sistema ter ohranjanja fleksibilnosti ustreznejše uporabiti obdobje treh let.

6.2 Skupina podjetij

V primeru, da bi želela podjetja znotraj skupine podjetij izračunavati svojo davčno osnovo na podlagi pravil CCCTB, bi se morala za to odločiti vsa podjetja skupine. V skupino podjetij, ki

bi imela možnost uporabljati sistem CCCTB, bi spadala podjetja, ki so povezana z vsaj 50 % lastništvom¹³ (Komisija, 2007c, str. 21–24).

Skupino podjetij bi predstavljale naslednje kombinacije matičnih in odvisnih družb ter stalnih poslovnih enot (Komisija, 2007c, str. 22–24):

- Matična družba, ki je rezidentka EU, ter njene odvisne družbe, ki so rezidentke EU, vključno s stalnimi poslovnimi enotami¹⁴. Pri tem ni pomembno, ali je matična družba v lasti družbe, ki ni rezidentka EU.
- Odvisne družbe, rezidentke EU, ki so v lasti matične družbe, ki ni rezidentka EU.
- Veriga lastninsko povezanih družb, rezidentk EU, kljub temu da so v verigi tudi družbe, ki niso rezidentke EU.
- Davčni zavezanec s stalno poslovno enoto v državi članici EU.
- Dve stalni poslovni enoti ali odvisna družba in stalna poslovna enota v dveh različnih državah članicah, ki sta v lasti matične družbe ali skupine, ki ni rezidentka EU.

Pred uvedbo sistema CCCTB je potrebno natančno predvideti možne povezave med matičnimi in odvisnimi družbami in/ali stalnimi poslovnimi enotami. Ocenjujem, da so predlagana pravila za uvrščanja posameznih enot mednarodnih podjetij v skupino sicer splošna, vendar nedvoumna in enostavna. To je pomembno tako z vidika privlačnosti za potencialne uporabnike CCCTB kot z vidika uvrščanja relevantnih podjetij (poslovnih enot) v skupino.

6.3 Konsolidacija

Konsolidacija dobičkov in izgub bi bila obvezna za vse družbe, ki bi se odločile za CCCTB in imajo odvisno družbo ali stalno poslovno enoto v drugi državi članici EU (*ang. »all-in« or »all-out« principle*). Za odvisno družbo bi se štela družba, katere vsaj 75 % glasovalnih pravic je neposredno ali posredno v lasti matične družbe ali skupine podjetij¹⁵. Podjetja skupine, ki bi bila povezana s 50–% do 75–% lastništvom, ne bi imela možnosti konsolidacije dobičkov

---

¹³ Če bi oseba imela v lasti vsaj 50 % vrednosti ali števila delnic druge osebe, bi se za potrebe CCCTB štelo, kot da ima v lasti 100 % vrednosti ali števila delnic.

¹⁴ Enotna pravila za CCCTB bi enakovredno veljala za podjetja s stalnimi poslovnimi enotami v EU.

¹⁵ Pri izračunu posrednega lastništva se lastniški deleži v verigi podjetij med seboj množijo. To pomeni, da morajo konsolidirati svoje davčne osnove vse družbe iz skupine, ki se odloči uporabo CCCTB, v primeru, da dosežejo 75–% lastništvo. V primeru, da neposredni lastniški delež presega 75 %, bi se za potrebe konsolidacije štelo kot 100 %. V primeru, da lastniški delež ne bi dosegel 50 %, bi se za potrebe konsolidacije štelo kot 0 %. Glede sprememb v lastništvu bi veljalo, da je davčni zavezanec lastnik 75 % glasovalnih pravic, v primeru, da bi lastniški delež presegel 75 % na začetku in na koncu davčnega leta, pri čemer lastništvo med letom ne bi nikoli padlo pod 50 %. Davčni zavezanec bi postal del skupine z dnem, ko bi dosegel prag 75 %, v primeru da so pogoji izpolnjeni vsaj 6 mesecev. Enako velja za odvisno podjetje.

in izgub. Konsolidacija ne bi bila možna za odvisne družbe (ali stalne poslovne enote) iz tretjih držav, razen za tiste, ki imajo stalne poslovne enote v državah CCCTB (Komisija, 2007c, str. 21–24).

Konsolidirana davčna osnova ne bi vsebovala dobičkov in izgub, izhajajočih iz transakcij med podjetji skupine (dobički in izgube, ki izhajajo iz razpolaganja z zalogami, stalnimi sredstvi, deleži v podjetjih iz skupine ter opredmetenimi in neopredmetenimi sredstvi). Konsolidirana davčna osnova tudi ne bi vsebovala nabav znotraj skupine. Tako bi imele davčni učinek le transakcije med podjetji v skupini in tretjimi osebami ter ostalimi podjetji iz skupine, ki ne konsolidirajo davčne osnove¹⁶ (Komisija, 2007c, str. 25–26).

Izgube davčnega zavezanca, ki bi se pojavile pred vstopom v skupino CCCTB, se v konsolidaciji ne bi upoštevale. Takšne izgube bi se v skladu z nacionalnimi pravili pobotale z deležem bodočega konsolidiranega dobička, ki bi bil pripisan temu davčnemu zavezancu (Komisija, 2007c, str. 25–26).

V primeru, da bi po končani konsolidaciji skupina podjetij beležila izgubo, bi se le-ta na ravni skupine prenesla v prihodnja obdobja in se odštela od prihodnjih konsolidiranih dobičkov pred razdelitvijo. V primeru, da bi davčni zavezanec zapustil skupino, izguba ostane znotraj skupine. V primeru, da bi skupina razpadla, bi se izguba skupine pripisala posameznim davčnim zavezancem, ki so pripadali skupini (Komisija, 2007c, str. 25–26).

Menim, da bo odločitev o tem, katera podjetja bodo lahko uporabljala prednosti sistema CCCTB in konsolidacije, predstavljala pomemben dejavnik uspeha novega sistema CCCTB. S predlogom Komisije, da bi morala vsa podjetja skupine, ki se odloči za CCCTB, uporabljati ta sistem, se strinjam. Gre za pomemben dejavnik izogibanja davčnim manipulacijam ter prispevek k enostavnosti in nedvoumnosti sistema. Problem vidim v predlogu, da podjetja, ki so povezana s 50–% do 75–% lastništvom, ne bi imela možnosti konsolidacije dobičkov in izgub. Menim, da bi omenjeno pravilo predstavljalo omejitev fleksibilnosti čezmejnega poslovanja v EU ter bi zmanjševalo privlačnost novega sistema. Podpiram predlog, da se uporabi enoten prag 50 % tako za možnost uporabe sistema CCCTB kot za konsolidacijo dobičkov in izgub.

---

¹⁶ Glede prodaje premoženja podjetij iz skupine bi veljalo, da bi se prodaja premoženja obdavčila po normalnih pravilih. Pri prodajah premoženja znotraj skupine transakcija ne bi imela učinka na konsolidirano davčno osnovo.

6.4 Izračunavanje davčne osnove

Prihodki davčnega zavezanca¹⁷, ki je rezident EU, bi bili predmet obdavčenja z davkom od dohodka pravnih oseb po načelu svetovnega dohodka. Za potrebe CCCTB bi veljala enaka obravnava prihodkov posameznih podjetij iz EU ali iz tretjih držav. Prihodek podjetja, lociranega v tretji državi, bi se vključil v davčno osnovo po načelu svetovnega dohodka, pri čemer bi se upoštevala pravila za izogibanje dvojnemu obdavčenju (Komisija, 2007c, str. 7).

Davčna osnova bi se izračunavala letno, za obdobje 12 mesecev, za izračunavanje davčne osnove bi se uporabljala naslednja pravila (Komisija, 2007c, str. 8–10):

- Davčna osnova posameznih podjetij bi se izračunala kot razlika med obdavčljivimi prihodki, zmanjšanimi za davčno nepriznane prihodke, ter davčno priznanimi odhodki in ostalimi odbitnimi postavkami.
- Definicija obdavčljivih prihodkov bi temeljila na MSRP¹⁸. Definicija prihodka bi bila široka in bi vsebovala denarne in nedesarne prihodke: prihodke iz poslovanja, prihodke od odtujitve premoženja in pravic, obresti, dividende in ostale razdelitve dobička, licenčnine, subvencije, donacije, odškodnine.
- Iz davčne osnove bi bili izvzeti naslednji prihodki:
  - subvencije, ki so neposredno povezane z nabavo, izdelavo ali izboljšanjem amortizacijskih poslovnih sredstev,
  - prihodki od odtujitve združenih sredstev, združenih v skupine,
  - nekatere dividende in prihodki stalne poslovne enote ter kapitalski dobički.
- Davčno priznane odhodke bi predstavljali vsi poslovno potrebni odhodki¹⁹, ki so v celoti in izključno potrebni za pridobivanje, ohranjanje in zagotavljanje obdavčljivih prihodkov, skupaj z odhodki za raziskave in razvoj ter odhodki, povezanimi s poslovnimi dolgovi ter nekateri drugi odhodki.
- Davčno nepriznani odhodki bi bili naslednji:

---

¹⁷ Izraz davčni zavezanec bomo v nadaljevanju uporabljali za družbo, ki se je odločila za uporabo CCCTB.

¹⁸ Prihodki so opredeljeni kot povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki pritokov ali povečanja sredstev ali zmanjšanja obveznosti; posledica je povečanje lastniškega kapitala, ki se razlikuje od povečanj iz novih vplačil prinašalcev lastniškega kapitala. Prihodki obsegajo tako tiste iz rednega delovanja, kot tudi dobičke. Prihodki iz rednega delovanja podjetja imajo različne oznake, kot so prihodki od prodaje, nadomestila, obresti, dividende in licenčnine. Prihodki se pripoznajo, ko je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi pritekale v podjetje in da je te koristi mogoče zanesljivo izmeriti (MSRP).

¹⁹ Gre za t.i. test poslovnega namena (ang. business purpose test), pri katerem se dokazuje obstoj tesne povezave z realizacijo dobička.

- odhodki iz razdelitve dobička, izplačilo lastniškega in dolžniškega kapitala poplačilo vsakršna plačila ali nagrade delničarjem ali povezanim osebam,
  - odhodki, ki se navezujejo na poslovno nepotrebna sredstva,
  - 50 % stroškov zabav in reprezentance,
  - izplačilo zadržanega dobička, ki je sestavni del kapitala,
  - davek od dobička,
  - podkupnine,
  - kazni in penali, plačani oblastem zaradi kršitve zakonodaje,
  - stroški uprave,
  - denarna darila in donacije (z izjemo daril in donacij dobrotelnim organizacijam, ki zadoščajo določenim pogojem, ki bodo določeni naknadno),
  - stroški, namenjeni pridobivanju, ohranjanju, izgradnji ali izboljševanju osnovnih sredstev, z izjemo stroškov raziskav in razvoja.
- Vsi odhodki zaposlencev bi bili davčno priznani odhodki, pri čemer velja predpostavka, da države članice po potrebi določijo uporabo sredstev za privatne namene oziroma ugodnosti, ki bi bile predmet osebnega obdavčenja.
  - Predmet amortizacije bi bila osnovna poslovna sredstva, če jih je možno neodvisno ovrednotiti in se uporabljajo v poslovne namene pri pridobivanju, ohranjanju in zagotavljanju prihodkov več kot 12 mesecev. Glede amortizacije sredstev ostaja odprtih še cela vrsta vprašanj. Podrobneje je problematika določanja pravil s področja amortizacije sredstev razdelana v enem od naslednjih podpoglavij.
  - Prihodki in odhodki bi se, kot določajo MSRP, pripoznavali na podlagi upoštevanja nastanka poslovnega dogodka v davčnem letu, na katerega se navezujejo.
  - Za dolgoročne pogodbe²⁰ bi se na podlagi MSRP prihodke in odhodke pripoznavalo glede na stopnjo dokončnosti pogodbenih dejavnosti v davčnem letu.
  - Kot davčno priznani odhodki bi se pod določenimi pogoji upoštevali popravki vrednosti terjatev.
  - Prihodki in odhodki bi se merili kot:
    - denarna vrednost transakcije (na primer cena proizvodov in storitev),
    - tržna cena v primeru, da je obveznost transakcije v celoti ali delno nedenarna,
    - tržna cena transakcije med povezanimi osebami.

---

²⁰ Dolgoročna pogodba bi bila pogodba za proizvodnjo, namestitvev in izdelavo ter sorodne storitve, ki presega obdobje 12 mesecev (Komisija, 2007c, str. 12).

6.5 Ocena napredka pri usklajevanju pravil za uvedbo sistema CCCTB

Po eni strani se prizadevanja na ravni EU že kažejo v veliki meri usklajenosti in dorečenosti splošnih značilnosti predlaganega sistema CCCTB. Prav tako so skoraj dokončno že usklajene definicije in pravila v zvezi z združevanjem podjetij v skupine. Glede konsolidacije so splošna pravila v znatni meri že dorečena, pri čemer ostaja nerešeno vprašanje praga določitve podjetij, ki bi lahko uporabljala sistem CCCTB in konsolidirala dobičke in izgube.

Po drugi strani ocenjujem, da je napredek Komisije na področju usklajevanja pravil za določanje skupne davčne osnove, skromen. Izjema so splošna pravila, ki se navezujejo na definicije in opredelitve posameznih kategorij (na primer prihodki davčnega zavezanca ter davčno priznani in nepriznani odhodki), ki so v veliki meri že dorečena. Problem predstavljajo številne nedorečene podrobnosti in odprta vprašanja definiranja skupne davčne osnove, za katere iz dokumentov Komisije ni mogoče razbrati predlagane oziroma ustrezne rešitev. Razlog za je v tem, da je usklajevanje o pravilih, po katerih naj bi se davčna osnova definirala za potrebe CCCTB, tehnično, vsebinsko ter politično izredno zahtevna naloga.

Menim, da na ravni EU še ni prišlo do ustreznega nivoja usklajenosti in dorečenosti definicije skupne davčne osnove. Menim, da je za to v veliki meri krivo dejstvo, da imajo države članice zelo različna nacionalna pravila, namenjena davčni obravnavi dejavnikov davčne osnove. Za namen določitve pravil novega sistema in definicije skupne davčne osnove bi bilo potrebno doreči številne podrobnosti, ki se navezujejo na naslednje dejavnike davčne osnove: vključevanje posameznih vrst prihodkov in odhodkov v davčno osnovo, davčno priznavanje odhodkov, davčno obravnavo olajšav in oprostitev, davčno obravnavo rezervacij, uporabo metod in stopenj amortiziranja za davčne namene, vrednotenje zalog za davčne namene, davčno obravnavo kapitalskih dobičkov in dividend podjetij ter obravnavo davčnih izgub.

Problematiko, povezano z neusklajenostjo in različno nacionalno davčno obravnavo posameznih dejavnikov davčne osnove bom obravnavala v naslednjem poglavju.

7 ANALIZA IZBRANIH DEJAVNIKOV DAVČNE OSNOVE

V tem poglavju bom primerjala davčno obravnavo izbranih dejavnikov davčne osnove v državah članicah EU, s poudarkom na Sloveniji in Avstriji. Na podlagi analize teh dejavnikov bom skušala dokazati hipotezo, da med posameznimi državami članicami obstajajo velike razlike v definiciji davčne osnove in da trenutno podlage za ugotavljanje CCCTB še niso usklajene do te mere, da bi bilo mogoče na ravni EU sprejeti dokončni dogovor o pravilih in uvedbi CCCTB.

Davčni obračuni izhajajo iz izkaza poslovnega izida. Oblikovanje poslovnega izida v posameznih državah članicah izhaja iz različnih računovodskih in zakonskih pravil.

Nacionalni davčni sistemi kategorijo obdavčljivega dobička kot davčne osnove določajo bodisi na podlagi nacionalnih splošno veljavnih računovodskih standardov (ang. *Generally Accepted Accounting Principles* – v nadaljevanju GAAP) bodisi na podlagi mednarodnih standardov računovodskega poročanj (ang. *International Financial Reporting Standards* – v nadaljevanju MSRP).

Za mednarodna podjetja EU, katerih delnice kotirajo na borzi, je od leta 2005 dalje uporaba MSRP obvezna (Komisija, 2004a, str. 9). Za ostala podjetja je uporaba MSRP možna v primeru, da to omogočajo nacionalne zakonodaje držav članic. Države članice lahko dovoljujejo ali zahtevajo uporabo MSRP tudi za posamične računovodske izkaze družb, ki so sicer zavezane sestavljanju konsolidiranih računovodskih izkazov ter za druge družbe pri pripravi njihovih konsolidiranih in/ali posameznih računovodskih izkazov²¹ (Novak, 2007, str. 352).

Pravila uporabe MSRP v posameznih državah članicah EU za podjetja, katerih delnice ne kotirajo na borzi, so prikazana v spodnji tabeli.

Tabela 13: Pravila uporabe MSRP za podjetja, katerih delnice ne kotirajo na borzi, v posameznih državah članicah EU

Država	Uporaba GAAP oziroma MSRP
Avstrija	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske izkaze, prepovedana za posamične izkaze.
Belgija	Uporaba MSRP je zahtevana za banke in kreditne institucije, dovoljena za ostala podjetja. Uporaba MSRP je prepovedana za posamične izkaze.
Bolgarija	Uporaba MSRP je zahtevana za finančne inštitucije in velika podjetja. Uporaba MSRP je dovoljena za ostala podjetja.
Češka	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske izkaze in prepovedana za posamične izkaze.
Ciper	Uporaba MSRP je zahtevana za vsa podjetja.
Danska	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze.
Estonija	Uporaba MSRP je zahtevana za finančne inštitucije. Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze ostalih podjetij.
Finska	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze.
Francija	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske izkaze in prepovedana za posamične izkaze
Grčija	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze.
Irska	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze.
Italija	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske izkaze, z izjemo zelo majhnih podjetij, ter za posamične izkaze, z izjemo zelo majhnih podjetij in zavarovalnic.
Latvija	Uporaba MSRP je zahtevana za finančne inštitucije in dovoljena za ostala podjetja.
Litva	Uporaba MSRP je zahtevana za finančne inštitucije in dovoljena za ostala podjetja.
Luksemburg	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze.
Madžarska	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze, poleg tega so obvezni izkazi na podlagi nacionalnih računovodskih standardov.
Malta	Uporaba MSRP je dovoljena za vsa podjetja.

»se nadaljuje«

²¹ Poleg tega lahko države članice na primer zahtevajo uporabo določenih standardov v računovodskih izkazih bank in zavarovalnic.

»nadaljevanje«

Nemčija	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze, poleg tega so obvezni izkazi na podlagi nacionalnih računovodskih standardov.
Nizozemska	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze.
Poljska	Uporaba MSRP je zahtevana za skupinske izkaze bank. Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamične izkaze podjetij, ki ustrezajo določenim pogojem glede kotiranja na borzi ali katerih matične družbe uporabljajo MSRP. Uporaba MSRP je prepovedana za posamične izkaze ostalih podjetij.
Portugalska	Uporaba MSRP je zahtevana za skupinske izkaze bank in finančnih inštitucij ter dovoljena za ostale. Uporaba MSRP je dovoljena za posamične izkaze ostalih podjetij, ki spadajo v skupino podjetij, ki uporablja MSRP. Uporaba MSRP ni dovoljena za ostala podjetja.
Romunija	Uporaba MSRP je zahtevana za skupinske izkaze bank ter dovoljena za skupinske in posamične izkaze nekaterih drugih podjetij, ki ustrezajo določenim pogojem glede kotiranja na borzi ali katerih matične družbe uporabljajo MSRP. Uporaba MSRP je prepovedana za posamične izkaze ostalih podjetij.
Slovaška	Uporaba MSRP je zahtevana za vsa podjetja.
Slovenija	Uporaba MSRP je zahtevana za finančne inštitucije in dovoljena za ostala podjetja.
Španija	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske izkaze in prepovedana za posamezne izkaze podjetij.
Švedska	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske izkaze in prepovedana za posamezne izkaze podjetij.
Združeno kraljestvo	Uporaba MSRP je dovoljena za skupinske in posamezne izkaze podjetij.

Vir: Spletna stran www.iasplus.com/country/useias.htm, najdeno 28. avgusta 2009)

Iz zgoraj navedenega lahko povzamemo, da med državami članicami EU obstajajo velike razlike v pravilih uporabe MSRP za podjetja, katerih delnice ne kotirajo na borzi. V nekaterih državah je uporaba MSRP dovoljena za konsolidirane računovodske izkaze in prepovedana za posamične izkaze vseh podjetij. V drugih državah se MSRP lahko uporabljajo za konsolidirane in posamične računovodske izkaze vseh podjetij. Spet v tretjih državah je uporaba MSRP celo obvezna za konsolidirane in posamične izkaze vseh podjetij, drugod le za finančne inštitucije. Med državami članicami EU obstajajo velike razlike v pogojih uporabe MSRP.

Za namen uvedbe CCCTB bi bilo potrebno določiti nepristranska načela, na podlagi katerih bi bili dejavniki, ki odločilno vplivajo na določitev skupne davčne osnove, enotno obravnavani na ravni EU. Na prvi pogled je videti, da tovrstna nepristranska načela že obstajajo, in sicer v obliki MSRP. Res je, MSRP lahko služijo kot temeljna osnova pri določanju nekaterih bistvenih elementov CCCTB (na primer definicija sredstev in obveznosti), vendar v določenih pogledih za namene harmonizacije davčne osnove na ravni EU niso popolnoma ustrezni.

MSRP ne ponujajo rešitev pri določanju nekaterih elementov davčne osnove (na primer obdavčenje izplačanih dividend in kapitalskih dobičkov), poleg tega vsebujejo nekatere rešitve, ki jih ni možno uporabiti za davčne namene (Spengel, str. 30).

Poleg že omenjenih razlik pri uporabi nacionalnih računovodskih standardov GAAP in MSRP prihaja med državami članicami do razhajanj v obravnavi obdavčljivega dohodka oziroma razlik v definiciji davčne osnove, in sicer zaradi razlik na naslednjih področjih:

- vključevanje posameznih vrst prihodkov in odhodkov v davčno osnovo,
- davčno priznavanje odhodkov,
- davčna obravnava olajšav in oprostitev,
- davčna obravnava rezervacij,
- davčna obravnava združitev in delitev,
- uporaba metod in stopenj amortiziranja za davčne namene,
- vrednotenje zalog za davčne namene,
- davčna obravnava kapitalskih dobičkov in dividend podjetij,
- obravnava davčnih izgub,
- idr.

Med dejavniki, ki odločilno vplivajo na določitev davčne osnove, se bom v svojem magistrskem delu osredotočila na analizo naslednjih:

- amortizacijo sredstev za davčne namene,
- davčno obravnavo prejetih dividend,
- davčno obravnavo prejetih kapitalskih dobičkov iz prodaje oziroma odtujitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev ter
- možnosti pokrivanja davčnih izgub.

Pri tem bom analizirala davčno obravnavo izbranih dejavnikov v državah članicah, s poudarkom na Sloveniji in Avstriji ter za omenjene dejavnike predstavila in ocenila dosedanji napredek pri usklajevanju pravil za namene CCCTB.

7.1 Amortizacija sredstev za davčne namene

7.1.1 Razlike v amortizaciji sredstev za davčne namene v državah članicah s poudarkom na Sloveniji in Avstriji

Sredstvo je dejavnik (MSRP, 2008):

- ki ga podjetje obvladuje zaradi preteklih poslovnih dogodkov in
- iz katerega se pričakuje tok prihodnjih gospodarskih koristi v podjetje.

Ker je poglavje posvečeno davčni obravnavi amortizacije za namene določanja davčne osnove, se bom osredotočila na opredmetena osnovna sredstva²².

---

²² Opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema) so opredmetena sredstva, ki jih ima podjetje, da jih uporablja pri proizvodnji ali dobavljanju proizvodov ali opravljanju storitev, daje v najem drugim ali uporablja za pisarniške namene ter jih bo po pričakovanju uporabljalo v več kot enem obračunskem obdobju (MSRP, 2008).

Za računovodske namene se opredmetena osnovna sredstva pripoznajo, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane s sredstvom, pritekale v podjetje in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti (MSRP, 2008).

Za davčne namene se načeloma sprejema enaka definicija kot za računovodske namene s tem, da sredstvo v večini držav članic izpolnjuje pogoje za amortizacijo le v primeru, če (Komisija, 2004a, str. 3):

- ima omejeno dobo koristnosti,
- je predmet normalne obrabe, in
- se uporablja za pridobivanje prihodkov.

V večini držav članic je pogoj za davčno priznano amortizacijo zadostitev testu poslovnega namena (ang. *business purpose test*), kjer se dokazuje obstoj neposredne povezave med sredstvom in realizacijo dobička. Poleg tega je pogoj za amortizacijo v nekaterih državah članicah določena minimalna doba koristnosti sredstva, in sicer od enega do treh let (Komisija, 2004a, str. 3).

Sredstva manjše vrednosti ali sredstva z zelo kratko dobo koristnosti se v večini držav članic lahko odpišejo v celotnem obsegu v letu pridobitve tako za računovodske kot za davčne namene. Vendar pa se definicije omenjenih sredstev med državami članicami znatno razlikujejo, in sicer se vrednost sredstev manjše vrednosti giblje v vrednosti od 200 EUR do 1.300 EUR. Le redke države članice dovoljujejo odpis sredstev z zelo kratko dobo koristnosti, ne glede na nabavno vrednost (na primer Danska, Finska, Luksemburg, Švedska). Med državami obstaja tudi razlika v definiciji “zelo kratke dobe koristnosti”, in sicer slednja predstavlja obdobje od enega do treh let (Komisija, 2004a, str. 3).

Med državami članicami prihaja do odstopanj pri določanju nabavne vrednosti za davčne namene, saj se določenih pripisanih stroškov ne sme vključiti v nakupno ceno. Pri tem je pomembno, ali je bilo sredstvo kupljeno od tretje osebe, proizvedeno s strani podjetja ali pridobljeno drugače kot z denarnim plačilom. V primeru pridobitve sredstva za nedenarno plačilo so nacionalna pravila držav članic glede sprejemljivih načinov in postopkov za določitev poštnene vrednosti za davčne namene zelo različna (Komisija, 2004a, str. 4).

Za razporejanje zneska amortizacije posameznega sredstva v njegovi dobi koristnosti države članice uporabljajo različne metode amortizacije. Za davčne namene so metode amortizacije natančno določene s strani držav članic. V večini držav članic je predpisana uporaba metode enakomernega časovnega amortiziranja, v ostalih državah članicah se v veliki meri uporablja slednja v kombinaciji z metodo padajoče časovne amortizacije. Le v redkih državah članicah je za davčne namene določena uporaba metode padajoče časovne amortizacije.

V nekaterih državah se mora vsako sredstvo evidentirati in amortizirati posamezno, spet v drugih se amortizacijska sredstva združujejo v skupine (ang. *pools*). Vsa amortizacijska

sredstva se lahko združijo v eno skupino ali se združujejo po posameznih skupinah in amortizirajo po različnih amortizacijskih stopnjah. Tako na razlike v amortizaciji vpliva tudi uporaba različnih amortizacijskih stopenj za posamezno vrsto oz. skupino sredstev (Komisija, 2004a, str. 8–9).

Na primer za amortizacijo opreme in strojev za davčne namene države članice dovoljujejo uporabo različnih amortizacijskih metod (Spengel, 2008, str. 5):

- Metodo enakomerne časovne amortizacije v dobi koristnosti uporabljata Estonija in Nizozemska.
- Zgoraj omenjeno metodo z določenimi amortizacijskimi stopnjami uporabljajo Avstrija, Bolgarija, Ciper, Madžarska, Irska, Italija, Malta in Slovenija.
- Izbiro med metodo enakomerne časovne amortizacije in metodo padajoče časovne amortizacije z določenimi amortizacijskimi stopnjami dopuščajo Belgija, Francija, Nemčija, Grčija, Litva, Luksemburg, Portugalska, Romunija, Španija in Švedska.
- Izbiro med metodo enakomerne časovne amortizacije in metodo pospešene amortizacije z določenimi amortizacijskimi stopnjami dopuščajo Češka, Poljska in Slovaška.
- Metodo padajoče časovne amortizacije z združevanjem sredstev v skupine in določenimi amortizacijskimi stopnjami uporabljajo Danska, Finska, Latvija in Velika Britanija.

Iz zgoraj navedenega je mogoče razbrati, da je v večini držav članic dovoljena uporaba metode enakomerne časovne amortizacije. Poleg tega je v mnogih državah obvezno ali pa mogoče uporabljati metodo padajoče časovne amortizacije. Razlike v uporabi amortizacijskih metod med državami članicami so torej velike.

Prav tako se med državami članicami močno razlikujejo tudi amortizacijske stopnje za posamezne vrste sredstev. Na primer amortizacijske stopnje za stroje se v državah članicah gibljejo v razponu od 3 % do 30 % v primeru uporabe metode enakomerne časovne amortizacije ter od 9 % do 48 % v primeru uporabe metode padajoče časovne amortizacije (Spengel, 2008, str. 5).

V nadaljevanju je predstavljen primer razlik v višini amortizacijskih stopenj v Sloveniji in Avstriji.

V Sloveniji so določene naslednje najvišje dovoljene amortizacijske stopnje za amortizacijska sredstva²³ (ZDDPO-2):

- za zgradbe 3 % (upoštevaje dobo koristnosti 33,3 let), pri čemer znaša amortizacijska stopnja za dele zgradb 6 % (upoštevaje dobo koristnosti 16,7 let),

---

²³ Dobro ime in patenti se v Sloveniji ne štejejo za kapitalna sredstva in se zato ne amortizirajo (IBFD, 2008, str. 705).

- za opremo, vozila in mehanizacijo znaša 20 % (upoštevaje dobo koristnosti 4 leta),
- za dele opreme in opremo za raziskovalne dejavnosti 33,3 %,
- za računalniško, strojno in programsko opremo 50 %,
- dobro ime in patenti se ne štejejo za opredmetena osnovna sredstva in se zato ne amortizirajo (IBFD, 2008, str. 705).

V Avstriji amortizacijske stopnje uradno sicer niso določene, vendar se za posamezne kategorije sredstev navadno uporabljajo naslednje najvišje amortizacijske stopnje²⁴ (Gammie, Giannini & Klemm, 2006, str. 94):

- za zgradbe, ki se vsaj 80 % uporabljajo za izvajanje industrijske ali trgovinske dejavnosti 3 %,
- za zgradbe, ki služijo izrecno poslovnemu namenu v obliki proizvodnega obrata 3 %,
- za zgradbe, ki so namenjene opravljanju dejavnosti bančništva ali zavarovalništva 2,5 %,
- za zgradbe, ki se uporabljajo za druge namene 2 %,
- za službena vozila 12,5 % (upoštevaje dobo koristnosti 8 let),
- za dobro ime 6,67 % (upoštevaje dobo koristnosti 15 let),
- za opremo in stroje 10–25 %.

Če primerjamo amortizacijo sredstev v Sloveniji in Avstriji, ugotovimo, da obe državi uvrščamo v skupino držav, kjer se amortizacija kot odhodek prizna največ do zneska, obračunanega z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja in z uporabo najvišjih letnih amortizacijskih stopenj. Vendar med državama na področju amortizacije sredstev za davčne namene obstaja znatna razlika, v največji meri zaradi razlik v dovoljenih amortizacijskih stopnjah za posamezno vrsto sredstev.

Iz zgoraj navedenega lahko povzamemo, da se amortizacija sredstev za davčne namene med državami članicami močno razlikuje glede pogojev amortizacije, definicij posameznih vrst sredstev, določanja nabavne vrednosti sredstev za davčne namene, uporabe amortizacijskih metod in stopenj ter številnih drugih podrobnosti.

7.1.2 Enotna pravila EU za amortizacijo sredstev za potrebe CCCTB

Glede ugotovitve, da prihaja med državami članicami do velikih razhajanj pri davčni obravnavi amortizacije različnih vrst sredstev, bi bilo za namene CCCTB potrebno sprejeti enotna pravila, ki bi bila sprejemljiva za vse države članice. To vključuje tako natančno definiranje osnovnih pravil in pojmov kot uskladitev pri uporabi amortizacijskih metod, uvrščanju sredstev za namene amortizacije v skupine, enotni uporabi amortizacijskih stopenj

²⁴ V Avstriji obstajajo nekateri standardi glede amortizacije, vendar lahko davčni zavezanec v primeru, da je v njegovem primeru doba koristnosti krajša ali daljša kot v podobnih dejavnostih, zaprosi za odobritev amortiziranja po višji oziroma nižji stopnji (IBFD, 2008, str. 62).

ter še celi vrsti drugih pomembnih določb s področja amortiziranja sredstev za davčne namene.

V nadaljevanju bom navedla nekatere predloge Komisije glede določanja skupnih pravil za namene CCCTB s področja amortizacije sredstev (Komisija, 2007a, str. 12–19):

- Za definiranje amortizacijskih sredstev bi se uporabili že uveljavljeni računovodski standardi (MSRP).
- Davčne učinke bi ustvarjala le amortizacija sredstev, ki zadostijo testu poslovnega namena ter so primerna za amortizacijo.
- Amortizacijsko osnovo bi predstavljala nabavna vrednost sredstev²⁵, za ugotavljanje dejanskih stroškov pa bi se uporabljalo kar računovodska pravila. Upoštevali bi se stroški nabave, izdelave ali izboljšanja²⁶ osnovnih poslovnih sredstev, skupaj z drugimi tovrstnimi neposredno povezanimi stroški (na primer plačila za strokovno delo in pravni stroški).
- Pravica do amortizacije sredstva bi pripadala njegovemu ekonomskemu lastniku. V primeru, da ekonomskega lastnika ne bi bilo možno identificirati, lahko sredstvo amortizira njegov zakoniti lastnik.
- Predmet amortizacije bi bila osnovna poslovna sredstva, in sicer opredmetena, neopredmetena, finančna sredstva ter lastniške ugodnosti zavezanca, če jih je možno neodvisno ovrednotiti in se uporabljajo v poslovne namene pri pridobivanju, ohranjanju in zagotavljanju prihodkov več kot 12 mesecev.
- Opredmetena osnovna sredstva, ki se ne obrabijo (na primer zemlja, umetnine, starine, nakit), neopredmetena sredstva z nedoločeno življenjsko dobo ter finančna sredstva se ne bi amortizirala, razen če davčni zavezanec ne bi dokazal, da se je njihova vrednost trajno zmanjšala. Zaloge se ne bi amortizirale.
- Sredstva, katerih stroški nabave, izdelave ali izboljšave ne bi presegli 1000 EUR, bi se lahko odpisala v celotnem obsegu v letu pridobitve.

---

²⁵ Za namene računovodstva se sredstva merijo po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost nepremičnin, naprav in opreme je sestavljena iz njihove nakupne cene ter vseh pripisanih stroškov njihovega usposabljanja za načrtovano uporabo (Komisija, 2004b, str. 4).

²⁶ Stroški izboljšanja pomenijo katerekoli dodatne stroške, ki pomembno povečujejo zmogljivost sredstev ali pomembno izboljšujejo njihovo delovanje. Ker je omenjeno pravilo težko dosledno uporabljati, bi se zaradi enostavnosti, lahko upoštevalo pravilo, da vsak strošek, ki vsaj za 10 % presega amortizacijsko osnovo, pomeni strošek izboljšanja. Tako bi se v primeru izboljšanja dolgoročnih sredstev omenjeni strošek lahko upošteval tako, da bi se za preostanek amortizacijskega obdobja uporabljala višja amortizacijska stopnja ali pa bi se strošek izboljšanja upošteval kot novo sredstvo in bi se amortizacija začela (Komisija, 2007c, str. 16).

- Dolgoročna opredmetena sredstva, ki bi se amortizirala individualno po metodi enakomerne časovne amortizacije. V to skupino bi spadala vsa opredmetena sredstva:
  - ki imajo dobo koristnosti 25 let ali več; ali
  - katerih stroški nabave ali izdelave presegajo znesek 5.000.000 EUR.

Za omenjena sredstva bi se v davčnem letu uporabljale naslednje amortizacijske stopnje:

- za zgradbe 2,5 %,
  - za ostala dolgoročna opredmetena sredstva 4 %.
- Neopredmetena sredstva bi se amortizirala individualno po metodi enakomerne časovne amortizacije v obdobju, v katerem sredstvo uživa pravno varstvo ali v obdobju, za katero je podeljena pravica. V primeru, da omenjenega obdobja ne bi bilo mogoče določiti, bi se sredstvo amortiziralo v obdobju 15 let.
  - Kratkoročna in srednjeročna opredmetena sredstva bi se amortizirala v skupini po metodi padajoče časovne amortizacije. Vsa omenjena sredstva bi se amortizirala v eni skupini po 20-% letni amortizacijski stopnji. Amortizacijska osnova bi bila davčno odpisana vrednost, ki je:
    - povečana za stroške nabave, izdelave ali izboljšanja, ki bi nastali med letom,
    - zmanjšana za koristi iz odtujitve poslovnih sredstev, ki bi nastali med letom,
    - zmanjšana za vsakršna pobotanja v zvezi z izgubo ali uničenjem sredstev, ki bi nastala med letom.

Zgoraj napisano je povzetek dosedanjih ključnih predlogov Komisije s področja amortizacije, ki se oblikujejo, spreminjajo in dopolnjujejo na ravni posameznih delovnih skupin in podskupin v sodelovanju z državami članicami že več kot pet let.

Kot primer takšnega dopolnjevanja in spreminjanja naj navedem predlog Komisije iz leta 2004 (Komisija, 2004a str. 8–9), po katerem naj bi države članice za namene davčne amortizacije razlikovale med stalnimi (na primer zgradbe) in gibljivimi sredstvi (na primer oprema in stroji). Stalna sredstva bi se amortizirala na individualni osnovi, gibljiva pa bi bila razdeljena v tri skupine. Mnenje večine držav članic je bilo takrat, da bi se morala vsa sredstva amortizirati na individualni osnovi. Omenjeni sistem bi po njihovem mnenju bolje odseval ekonomsko realnost in omogočal bolj natančno upoštevanje ocenjene ekonomske življenjske dobe posameznega sredstva. V teku večletnih razprav se je izkazalo, da navadno podjetja iz držav, kjer se sredstva amortizirajo v skupinah, sploh ne razpolagajo s podatki o vrednosti posameznih sredstev. Torej bi bilo v praksi skoraj nemogoče sredstva amortizirati na individualni osnovi. Poleg tega so tudi priznani strokovnjaki s tega področja izrazili podporo ideji o združitvi vseh gibljivih sredstev v eno samo skupino (Andersson, 2007, str. 4). Tako je Komisija v novejših dokumentih (Komisija, 2007a, str. 12–19) predlagala združitev vseh sredstev v eno skupino.

Zgornji primer kaže na to, da med državami članicami obstajajo različni pogledi na posamezne predlagane rešitve že glede temeljnih zadev, kaj šele glede podrobnosti. Tako države članice do sedaj niso uspele doseči sporazuma niti o tem, kako bi bila definirana amortizacijska sredstva, katera sredstva bi se amortizirala individualno in katera v skupini, kolikšno bi bilo število skupin in kakšne bi bile uporabljene amortizacijske metode. Zato lahko z gotovostjo trdim, da bo potrebno predlagane rešitve še v veliki meri dopolniti, preden bodo dokončno sprejemljive za vsako od držav članic in bo možno doseči dogovor o skupnih pravilih s področja amortizacije za namene CCCTB.

7.2 Obravnava prejetih dividend za davčne namene

7.2.1 Razlike v obravnavi prejetih dividend²⁷ v državah članicah s poudarkom na Sloveniji in Avstriji

Pri obdavčenju dividend je treba analizirati dve strani, in sicer podjetje, ki izplačuje dividend ter prejemnika dividend, ki je v našem primeru podjetje. V nacionalnih zakonodajah se uporabljajo različne metode, ki odpravljajo problematiko ekonomske dvojne obdavčitve²⁸ v primeru, ko sta izplačevalec in prejemnik dividende rezidenta iste države. Takšne metode učinkovito odpravljajo ekonomsko dvojno obdavčitev. V primeru, da sta izplačevalec in prejemnik dividend rezidenta različnih držav, prihaja do pravne in ekonomske dvojne obdavčitve. Za odpravo slednje so potrebni meddržavni sporazumi o dvojnem obdavčenju.

V davčni teoriji in praksi obstajata dve metodi za odpravo ekonomske in pravne dvojne obdavčitve, in sicer metoda izvzema in metoda odbitka (tudi metoda kredita). Pri prvi od navedenih metod se davčna osnova zavezanca prejemnika zmanjša za celotni znesek prejetih dividend. Prva metoda ne upošteva morebitnega zneska plačanega davka pri izplačevalcu oziroma ne upošteva višine davčne obremenitve izplačevalca. Pri drugi metodi se v davčno osnovo vključi celotni dohodek, kasneje pa se od odmerjenega davka odšteje davek, ki je bil že plačan s strani izplačevalca dividend. Pri tej metodi pride do izravnave razlike med dejansko plačanim davkom pri izplačevalcu in davkom, ki je od sorazmernega dela dohodka plačan pri prejemniku (Jerman, 2008, str. 9-10).

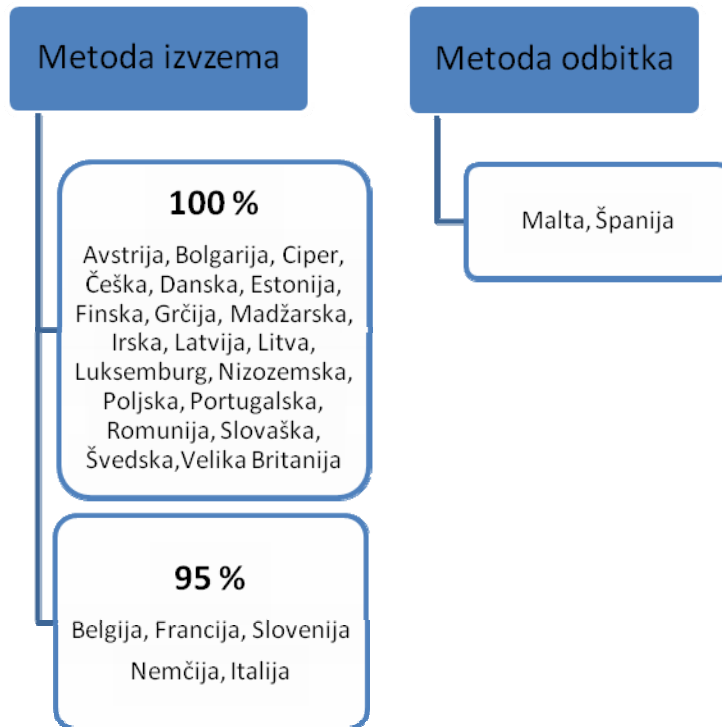
---

²⁷ Glede na to, da je tema magistrskega dela povezana z davkom od dobička pravnih oseb, seveda govorimo za primere, ko je delničar družba ali stalna poslovna enota.

²⁸ Ekonomska dvojna obdavčitev se pojavi, ker so dobički obdavčeni na ravni podjetja, ki jih ustvari, nato pa so obdavčeni še enkrat v obliki rezerv podjetja ali na ravni delničarjev v obliki prejetih dividend (Komisija, 2006b, str. 3).

Spodnja skica prikazuje razdelitev držav članic skupine glede na uporabo metode izvzema ali metode odbitka.

Skica 1: Razdelitev držav članic skupine glede na uporabo metode izvzema ali metode odbitka

(Vir: Prirejeno po Schön, Schreiber & Spengel: *A Common Consolidated Corporate Tax base for Europe*, 2008, str. 7)

Iz zgornjih podatkov je mogoče razbrati, da velika večina držav članic, in sicer 21, uporablja metodo izvzema, kjer se iz davčne osnove podjetja, ki je prejemnik dividend, v celoti izvzema znesek izplačanih dividend. Dobički so obdavčeni le na ravni podjetij, ki jih razdeljuje. Metoda izvzema z rahlim odstopanjem, kjer se na ravni prejemnika dividend obdavči 5 % prejetih dividend je v uporabi v 5 državah članicah. V nekaterih državah članicah je pogoj za izvzetje določen minimalen delež v lastništvu ali časovno obdobje lastništva. Metodo odbitka uporabljata le 2 državi članici (Spengel, 2008, str. 7).

Razlike v obravnavi prejetih dividend v Sloveniji in v Avstriji so naslednje:

- V Sloveniji se pri določanju davčne osnove prejete domače dividende oziroma drugi deleži iz dobička, skupaj z dohodki, ki so podobni dividendam (razen skritih rezerv, ki niso bile predmet obdavčitve pri izplačevalcu), izvzamejo iz davčne osnove zavezanca (Jerman, 2008, str. 9). Prav tako se – v luči uresničevanja direktive EU o obdavčitvi matičnih in odvisnih družb – ne obdavčijo tuje dividende, ki jih matična družba prejme od odvisne družbe s sedežem v EU. Enako velja za dividende, ki jih družba prejme od odvisne družbe s sedežem v tretjih državah, z izjemo izplačevalcev rezidentov držav, kjer je splošna oziroma povprečna nominalna stopnja obdavčitve dobička družb nižja od 12,5

% (IBFD, 2008, str. 703–706). Vendar se odhodki, ki omogočajo omenjene dohodke, ne priznajo v znesku, ki je enak 5% zneska v davčnem obdobju prejetih dividend, ki so izvzeti iz davčne osnove zavezanca (ZDDPO-2). To pomeni, da se iz davčne osnove dejansko izvzema le 95 % prejetih dividend.

- V Avstriji dividende, ki jih matična družba prejme od odvisne avstrijske družbe, niso obdavčene, ne glede na višino lastniške udeležbe (IBFD, 2008, str. 65). Prav tako, upoštevaje direktivo EU o obdavčitvi matičnih in odvisnih družb, niso obdavčene dividende, ki jih matična družba prejme od odvisne družbe s sedežem v EU ali v tretjih državah (IBFD, 2008, str. 66).

Če primerjamo Slovenijo in Avstrijo, ugotovimo, da je obravnava prejetih dividend v obeh državah zelo podobna. Razlika je le v tem, da je v Avstriji izvzetje 100 %, v Sloveniji pa 95 %.

Na področju obravnave prejetih dividend so države članice dokaj enotne, saj skoraj vse uporabljajo eno od različic metode izvzema. Kljub enotnosti večine držav članic ne moremo prezreti pomembnega dejstva, da obstajata dve državi članici, ki uporabljata popolnoma drugačen način obdavčenja prejetih dividend.

7.2.2 Enotna pravila EU za obravnavo prejetih dividend za potrebe CCCTB in reševanje problematike dvojne obdavčitve

Glede na ugotovitve, da znotraj EU obstajajo različne prakse obravnave prejetih dividend, bi bilo za namene CCCTB potrebno sprejeti enotna pravila, ki bi bila sprejemljiva za vse države članice.

Iz dokumentov Komisije (Komisija, 2006b, str. 2) je mogoče razbrati, da obstaja dilema, katera od naslednjih dveh možnosti bi bila primernejša za namene CCCTB:

- dividende bi se vključilo v davčno osnovo skupaj z ostalimi viri dohodkov ali
- dividende bi se obravnavalo posebej, in sicer bi se uporabila metoda odbitka oziroma bi prejete dividende predstavljale ločeno davčno osnovo prejemnika dividend.

V primeru odločitve za uvedbo druge možnosti bi morale za prejete dividend vse države članice uvesti sistem odbitka. Poleg tega bi se verjetno pojavili nekateri problemi, povezani s prihodki iz tujine. Iz delovnih dokumentov Komisije (Komisija, 2006b, str. 2) je moč razbrati, da davčni strokovnjaki niso naklonjeni razlikovanju med različnimi viri dohodkov in podpirajo enotno obravnavo vseh dohodkov, vključenih v davčno osnovo. Odločitev o uporabi ene izmed omenjenih možnosti do sedaj še ni bila sprejeta. Trenutno obstaja velika verjetnost uveljavitve rešitve po kateri se bodo prejete dividende vključile v davčno osnovo

skupaj z ostalimi viri dohodkov. Menim, da je takšna rešitev ustrezna, predvsem z vidika enostavne uporabe v praksi.

Pravila, ki bi na ravni EU urejala obdavčenje prejetih dividend²⁹, bi morala učinkovito delovati tudi v primerih, ko obstaja možnost dvojne obdavčitve; tako ekonomske kot pravne. Osredotočila se bom na problematiko ekonomske dvojne obdavčitve.

Pri določanju pravil za namene CCCTB je potrebno vnaprej predvideti številne možnosti in situacije ter za njih najti ustrezne rešitve, ki bi bile sprejemljive za vse udeležene države članice, poleg tega pa čim bolj učinkovite, enostavne ter pravične.

Potrebno bi bilo določiti enotna pravila obdavčenja za naslednje situacije (Komisija, 2006b, str. 3):

- razdelitev dobička znotraj iste CCCTB skupine,
- razdelitev dobička med dvema podjetjema, ki pripadata različnim CCCTB skupinama,
- razdelitev dobička podjetja, ki ne uporablja CCCTB, podjetju, ki uporablja CCCTB,
- razdelitev dobička podjetja, ki uporablja CCCTB podjetju, ki ne uporablja CCCTB.

Pri razdelitvi dobička znotraj iste CCCTB skupine bi bila izplačila dividend s procesom konsolidacije odpravljena. Pri dividendah, ki jih prejme matična družba, gre namreč za že obdavčene dobičke odvisnih podjetij iz prejšnjih let. To je razlog, da bi bila vsakršna izplačila dividend znotraj iste skupine podjetij, ki uporablja sistem CCCTB, popolnoma izvzeta iz davčne osnove (Komisija, 2006b, str. 4).

Skupna pravila na ravni EU bi morala (v izogib diskriminaciji) omogočiti enakovredno oprostitev obdavčenja pri razdelitvi dobička med dvema podjetjema, ki pripadata različnim CCCTB skupinama ter razdelitev dobička podjetju, ki uporablja CCCTB s strani podjetja, ki ne uporablja CCCTB. Za oprostitev obdavčenja bi se lahko uporabila metoda izvzema ali metoda odbitka (kredita), uporabo katerih dovoljuje tudi direktiva o obdavčitvi matičnih in odvisnih družb iz različnih držav članic EU. Za namene določitve skupnih pravil bi se bilo potrebno odločiti za eno izmed njiju ter oprostitev obdavčenja dopustiti vsaj v primerih, v katerih oprostitev omogoča omenjena direktiva. Prav tako direktiva določa pogoj za oprostitev, in sicer 10- % delež ter trajanje lastništva v obdobju vsaj dveh let. Tudi tukaj bi bila lahko podlaga za določitev CCCTB pravil omenjena direktiva (Komisija 2006b, str. 4).

V primeru, da je prejemnik dividend podjetje, ki ne uporablja CCCTB, bi morala biti omogočena uporaba nacionalnih pravil, ki pa se med državami članicami, kot smo ugotovili zgoraj, zelo razlikujejo. Poleg tega bi bilo potrebno s pravili določiti, ali podjetje, ki izplačuje dividende lahko uporabi metodo odbitka ali ne.

Menim, da pri določitvi skupnih pravil za obdavčenje dividend po sistemu CCCTB ostaja še mnogo odprtih vprašanj. Poleg zgoraj omenjene problematike ne smemo podcenjevati novih možnosti in situacij, ki bodo ponujale priložnosti podjetjem za izogibanje davkom. Čim večje število takšnih situacij bi bilo potrebno predvideti vnaprej ter z ustreznimi pravili vnaprej preprečiti njihovo izkoriščanje za namene izogibanja davkom.

V želji po doseganju cilja, da se za sistem CCCTB odloči čim več evropski podjetij in poveča konkurenčnost evropskega gospodarstva, bi morala biti skupna pravila za določanje davčne osnove čim bolj pregledna, enostavna in privlačna. To velja tudi za področje obdavčenja prejetih dividend. Kot osnova na tem področju lahko služi direktiva o obdavčitvi matičnih in odvisnih družb iz različnih držav članic. Na tej podlagi bi lahko nastala skupna pravila, ki bi bila še bolj enostavna in transparentna ter zato privlačnejša za širok krog potencialnih uporabnikov. Glede na prvotni namen CCCTB zagovarjam rešitev, ki bi za davčne namene v čim večji meri odpravila transakcije med udeleženi podjetji EU.

7.3 Obravnava kapitalskih dobičkov iz prodaje oziroma odtujitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev

7.3.1 Razlike pri obravnavi kapitalskih dobičkov v državah članicah s poudarkom na Sloveniji in Avstriji

Kapitalske dobičke (ali izgube) delimo v dve skupini (Spengel, 2008, str. 7–8):

- V prvi skupini so tisti, ki nastanejo s prodajo finančnih sredstev (na primer delnic). Za njih naj bi veljal podoben način obdavčitve kot za dividende, kjer obstaja težnja po izogibanju dvojnemu obdavčenju.
- V drugi skupini so kapitalski dobički, ki nastanejo s prodajo opredmetenih in nekaterih neopredmetenih osnovnih sredstev in so predmet moje obravnave v tem pod poglavju magistrskega dela.

Kapitalski dobiček (ali izguba) iz prodaje oziroma odtujitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev predstavlja razliko med vrednostjo sredstev pri pridobitvi in vrednostjo pri odtujitvi (Komisija, 2005b, str. 2).

V računovodstvu se dobički in izgube, ki nastanejo pri odtujitvi opreme in strojev ter neopredmetenih sredstev, ugotovijo kot razlike med čistim prihodkom iz odtujitve in knjigovodsko vrednostjo sredstev (Komisija, 2005b, str. 7).

Tehnike izračunavanja kapitalskih dobičkov za davčne namene se med državami članicami zelo razlikujejo. V primeru izračunavanja dobičkov in izgub za davčne namene se od cene, po kateri je sredstvo odtujeno, odšteje vrednost sredstva, ki se jo uporabi za davčne namene. Za

slednjo se lahko uporabijo različne vrednosti (na primer nabavna vrednost, davčno preostala vrednost). Na raznolikost izračunavanja kapitalskih dobičkov v posameznih državah članicah odločilno vpliva tudi uporaba različnih davčno priznanih amortizacijskih metod (Komisija, 2005b, str. 7).

Države članice obravnavajo kapitalske dobičke iz prodaje (odtujitve) opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev na različne načine (prirejeno po Spengel, 2008, str. 8):

- Države, v katerih niso predvidene nikakršne oprostitve, so: Avstrija, Bolgarija, Češka, Finska, Madžarska, Irska, Latvija, Litva, Poljska, Romunija, Slovaška, Slovenija in Švedska.
- Države, kjer je dovoljeno delno izvzetje iz davčne osnove so: Malta, Španija, Velika Britanija.
- Država, kjer je dovoljeno popolno izvzetje iz davčne osnove, je Ciper.
- Državi, ki kapitalske dobičke obdavčujeta po nižji stopnji kot ostale prihodke, sta: Francija in Grčija.
- Države, ki dovoljujejo uporabo prevalitvenih olajšav za ponovno investiranje so: Belgija, Danska, Nemčija, Luksemburg, Nizozemska, Portugalska.

Glede obravnave omenjenih kapitalskih dobičkov v Sloveniji in Avstriji velja, da nobena od držav zanje ne predvideva nikakršnih oprostitev. Tovrstni dohodki se obdavčijo kot normalen vir prihodka podjetja.

Zgornji podatki kažejo na to, da za kapitalske dobičke, ki nastanejo s prodajo (odtujitvijo) opredmetenih in nekaterih neopredmetenih osnovnih sredstev več kot polovica držav članic ne dovoljuje nikakršnega izvzetja iz davčne osnove. Tako so slednji večinoma obdavčeni po enaki davčni stopnji kot ostali poslovni prihodki. Znatno število držav dovoljuje uporabo prevalitvenih olajšav za reinvestiranje (ang. *Reinvestment Roll-Over Relief*), pri katerih dobiček od prodaje poslovnih sredstev ni obdavčen, v primeru, da ga podjetje v določenem obdobju po prodaji sredstev porabi za nakup drugih poslovnih sredstev.

Iz zgoraj napisanega lahko povzamemo, da v državah članicah obstajajo precejšnje razlike med dovoljenimi oprostivami pri omenjenih kapitalskih dobičkih. Oprostitve se lahko nanašajo na davčno osnovo (delno ali popolno izvzetje, oprostitve za ponovno investiranje) ali na davčno stopnjo (zmanjšanje davčne stopnje). Poleg tega med državami obstajajo razlike tudi pri pravilih za indeksacijo. Tako lahko z gotovostjo trdimo, da med državami članicami obstajajo znatne razlike pri obravnavi kapitalskih dobičkov iz opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev.

7.3.2 Enotna pravila EU za obravnavo kapitalских dobičkov iz prodaje oziroma odtujitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev

Na samem začetku naj omenim, da je izračun kapitalских dobičkov že v sami osnovi odvisen od obravnave osnovnih sredstev ter uporabljene metode amortizacije. Zaradi različnih pravil držav članic pri obravnavi sredstev in kapitalских dobičkov predstavlja usklajevanje pravil za namene CCCTB velik izziv.

Na ravni EU tako še ni bilo odločeno, na kakšen način bi se izračunavali tovrstni kapitalски dobički, niti še ni bilo odločeno, katere situacije, ki bi pojem odtujitve kapitalских dobičkov pokrival.

Prav tako na ravni EU še ni bila sprejeta odločitev, ali bi bili takšni dobički obdavčeni ločeno od ostalih poslovnih prihodkov, ali bi se jih obravnavalo enako kot ostale poslovne prihodke (Komisija, 2005b, str. 4). Menim, da je druga od obeh možnosti enostavnejša in uporabnejša v praksi.

V dokumentih Komisije (Komisija, 2005b, str. 4) je predlagano, da bi bili kapitalски dobički v celoti obdavčeni na podlagi realizacije, z izjemo prevalitvenih olajšav za reinvestiranje. Menim, da je odločitev o dopustitvi uporabe takšnih olajšav smiselna in ustrezna, saj le-te lahko predstavljajo pomembno vzpodbudo reinvestiranju in rasti. To še posebej velja v primerih visoke vrednosti osnovnih sredstev, ki so odločilna za izvajanje dejavnosti nekega podjetja.

Kapitalske izgube iz tega naslova bi bile načeloma v celoti zniževale davčno osnovo, vendar še teče razprava morebitni določitvi nekaterih omejitev pri odbitku omenjenih izgub (npr. znotraj določenega obdobja).

Prav tako še ni jasno, kakšna bi bila pravila davčne obravnave v primeru intenzivnejše rabe sredstev, njegovega uničenja ali izgube.

Področje davčnih pravil za kapitalские dobičke iz prodaje opredmetenih in neopredmetenih sredstev ostaja nedorečeno že z vidika ključnih pojmov in temeljnih zadev. Odprta in nedorečena so še vsa pomembnejša vprašanja, zato bodo na potrebno vložiti še veliko dela za dosego sprejemljive rešitve za potrebe uvedbe sistema CCCTB.

7.4 Razhajanja držav članic glede možnosti pokrivanja izgube

Če je razlika med davčnimi prihodki in davčnimi odhodki negativna, davčni zavezanec izkaže izgubo v davčnem izkazu. Tako izkazano izgubo lahko zavezanec v pokriva z zmanjševanje davčne osnove v naslednjih letih. V posameznem letu se lahko pokriva davčna izguba iz

preteklih let le do višine tekoče ugotovljene davčne osnove. To pomeni, da zaradi pokrivanja davčne izgube iz preteklih let ne sme nastajati tekoča davčna izguba. V nekaterih državah obstaja tudi možnost prenosa davčnih izgub za nazaj, v pretekla leta, ko je podjetje izkazovalo dobiček (Kotnik, 2006, str. 75).

7.4.1 Razlike v možnostih pokrivanja izgube v državah članicah, s poudarkom na Sloveniji in Avstriji

Značilnosti prenosa davčnih izgub v državah članicah EU so predstavljene v naslednji tabeli.

Tabela 14: Prenos davčnih izgub v državah članicah EU

Država	Značilnost prenosa davčne izgube
Avstrija	neomejeno naprej, nazaj ni dovoljeno
Belgija	neomejeno naprej, nazaj ni dovoljeno
Bolgarija	omejeno naprej 5 let, nazaj ni dovoljeno
Češka	omejeno naprej 5 let, nazaj ni dovoljeno
Ciper	neomejeno naprej, nazaj ni dovoljeno
Danska	neomejeno naprej, nazaj ni dovoljeno
Estonija	poseben sistem, predpisi ne vsebujejo pravila za prenašanje davčnih izgub
Finska	omejeno naprej 10 let, nazaj ni dovoljeno
Francija	neomejeno naprej, omejeno nazaj 3 leta
Grčija	omejeno naprej 5 let, nazaj ni dovoljeno
Irska	neomejeno naprej, omejeno nazaj 1 leto
Italija	omejeno naprej 5 let, nazaj ni dovoljeno
Latvija	omejeno naprej 5 let, nazaj ni dovoljeno
Litva	omejeno naprej 5 let, nazaj ni dovoljeno
Luksemburg	neomejeno naprej, nazaj ni dovoljeno
Madžarska	neomejeno naprej, nazaj ni dovoljeno
Malta	neomejeno naprej, nazaj ni dovoljeno
Nemčija	neomejeno naprej, omejeno nazaj 1 leto
Nizozemska	neomejeno naprej, omejeno nazaj 3 leta
Poljska	omejeno naprej 5 let, nazaj ni dovoljeno
Portugalska	omejeno naprej 6 let, nazaj ni dovoljeno
Romunija	omejeno naprej 5 let, nazaj ni dovoljeno
Slovaška	omejeno naprej 5 let, nazaj ni dovoljeno
Slovenija	neomejeno naprej, nazaj ni dovoljeno
Španija	omejeno naprej, 15 let, nazaj ni dovoljeno
Švedska	neomejeno naprej, nazaj ni dovoljeno
Združeno kraljestvo	neomejeno naprej, omejeno nazaj 1 leto

(Vir: Prirejeno po Schön, Schreiber & Spengel: A Common Consolidated Corporate Tax base for Europe, 2008, str. 9)

Zgornji podatki kažejo, da skoraj vse države članice³⁰ dovoljujejo prenos davčnih izgub v naslednja leta. Več kot polovica držav članic (14) nima omejitev glede prenosa davčne izgube

³⁰ Z izjemo Estonije, kjer velja poseben sistem, zato njihovi predpisi ne vsebujejo pravila za prenašanje davčnih izgub.

v naslednja leta, ostale (11) imajo večinoma omejitve prenosa davčne izgube na naslednjih 5 let. Peščica ostalih ima omejitve 6, 10 oziroma 15 let. Prenos davčne izgube za nazaj dovoljuje le 5 držav članic.

V nadaljevanju bom predstavila nekatere značilnosti prenosa izgube v Sloveniji in Avstriji. V Sloveniji lahko davčni zavezanec izkazano davčno izgubo pokriva z zmanjšanjem davčne osnove v naslednjih davčnih obdobjih. Prenašanje izgub v pretekla davčna obdobja ni dovoljeno. Zmanjšanje davčne osnove na račun davčnih izgub iz preteklih davčnih obdobj je dovoljeno največ do višine davčne osnove davčnega obdobja (ZDDPO -2).

V slovenski zakonodaji je izguba pravice do uveljavljanja in pokrivanja davčne izgube vezana na možnost izogibanja plačevanja davka. Zakonodaja primere izogibanja davka posebej ureja za situacije, kjer se spreminja davčna subjektiviteta podjetja z davčno izgubo, kar preprečuje "kupovanje" davčnih zavezancev oz. pravnih oseb z davčno izgubo, brez pravega poslovnega motiva.

V Sloveniji davčne izgube ni možno prenašati v naslednja davčna obdobja v naslednjih primerih (Jerman, 2009, str. 28):

- če se lastništvo kapitala zavezanca v davčnem obdobju spremeni za več kot 50 %; ali
- če davčni zavezanec že dve leti pred spremembo lastništva ni opravljal dejavnosti; ali
- če davčni zavezanec dve leti pred ali po spremembi lastništva bistveno spremeni dejavnost (razen če zavezanec bistveno spremeni dejavnost zaradi ohranjanja delovnih mest in sanacije poslovanja).

V Avstriji lahko davčni zavezanec davčno izgubo prenaša neomejeno. Prenos davčnih izgub za nazaj ni dovoljen. Do prenosa davčne izgube je upravičen le tisti davčni zavezanec, ki davčno izgubo izkaže v davčnem obračunu (IBFD, 2005, str. 53).

V Avstriji na račun davčnih izgub iz preteklih davčnih obdobj davčna osnova zmanjša le do višine 75 % davčne osnove tekočega leta, presežna izguba pa se lahko normalno prenese v naslednja leta (IBFD, 2008, str. 63).

V skladu z določbami zakonodaje, ki so namenjene preprečevanju izogibanja plačilu davka, se davčna izguba ne more prenesti v naslednja poslovna leta v primeru (Prezelj, 2003, str. 70):

- bistvene spremembe organizacijske sestave,
- bistvene spremembe družbenikov (75%),
- bistvene spremembe gospodarske sestave družbe.

Kadar so spremembe v družbi namenjene reorganizaciji davčnega zavezanca zaradi ohranitve večjega števila delovnih mest, družba kljub izpolnitvi omenjenih pojavov ne izgubi pravice do poravnavanja izgube v naslednjih obdobjih (Prezelj, 2003, str. 71).

Iz zgoraj navedenih dejstev lahko povzamemo, da obe državi spadata v skupino držav, kjer prenos davčne izgube nazaj ni dovoljen, prenos davčne izgube v naslednja davčna obdobja pa je neomejen. V Sloveniji se lahko davčna osnova na račun davčnih izgub iz preteklih davčnih obdobj zmanjša do višine davčne osnove davčnega obdobja, v Avstriji pa le do 75 % davčne osnove tekočega leta.

Trdimo lahko, da se pravila za prenos davčne izgube med državami članicami EU razlikujejo, saj so obdobja, v katera je dovoljen prenos davčnih izgub med državami zelo različna. Poleg tega obstajajo tudi razlike v višini dovoljenega koriščenja davčnih izgub ter razlike pri opredelitvi pogojev in omejitev prenosa.

7.4.2 Enotna pravila EU za pokrivanje davčnih izgub

Komisija predlaga (Komisija, 2007a, str. 21), da pokrivanje davčne izgube z zmanjšanjem davčne osnove v naslednjih davčnih obdobjih ne bi bilo omejeno, prenašanje izgub v pretekla davčna obdobja pa ne bi bilo dovoljeno. Predlog Komisije, glede na sedanjo prakso prenašanja davčne izgube v nacionalnih davčnih sistemih, ocenjujem kot ustrezen.

7.5 Zaključek poglavja oziroma potrditev hipoteze

Analiza izbranih področij je pokazala, da imajo države članice zelo različna nacionalna pravila, namenjena davčni obravnavi izbranih dejavnikov. Največje razlike med državami članicami se kažejo v davčni obravnavi amortizacije sredstev in kapitalskih dobičkov iz odtujitve opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev. Razlog je najverjetneje v tem, da gre za dve široki in med seboj povezani področji, ki pri različnih postavkah puščata odprte številne možne rešitve. Na področju davčne obravnave dividend in izgub je možnih rešitev manj, vendar tudi na tem področju obstajajo znatne razlike med nacionalnimi davčnimi pravili.

Glede usklajenosti podlag za ugotavljanje CCCTB ugotavljam, da le-te še niso usklajene do te mere, da bi bilo mogoče na ravni EU sprejeti dokončni dogovor o pravilih CCCTB. Tudi tukaj med izbranimi dejavniki izstopa neusklajenost podlag pri amortizaciji in kapitalskih dobičkih iz odtujitve opredmetenih in neopredmetenih sredstev. Za ti dve področji na ravni EU obstaja velika neusklajenost že glede osnovnih definicij, kategorij in postopkov, kaj šele glede podrobnosti. Prav tako pri določitvi skupnih pravil za obdavčenje dividend po sistemu CCCTB ostaja še mnogo nerešenih vprašanj. Ocenjujem, da je med izbranimi dejavniki pokrivanje davčne izgube z vidika usklajenosti še najmanj problematično.

Različna nacionalna obravnava dejavnikov davčne osnove je razlog, da iskanje sprejemljive rešitve v obliki pravil za določanje CCCTB predstavlja za EU velik izziv. Na ravni EU bodo potrebna še močna prizadevanja in dolgotrajna usklajevanja, preden bodo podlage za

ugotavljanje CCCTB usklajene do te mere, da bo mogoče sprejeti dokončni dogovor o pravilih in uvedbi CCCTB.

SKLEP

Sedanja situacija na področju obdavčenja podjetij v EU je zaznamovana z raznolikostjo nacionalnih davčnih sistemov, velikimi razlikami v davčnih obremenitvah podjetij v posameznih državah članicah, znatnim padcem povprečnih efektivnih davčnih stopenj v zadnjih dveh desetletjih ter močno in naraščajočo davčno konkurenco.

Komisija vlaga velike napore v pospešitev projekta uvedbe sistema CCCTB, ki bi bistveno zmanjšal stroške skladnosti mednarodnih podjetij in nezaželeno izkrivljanje investicijskih odločitev, odpravil obstoječe težave prenosnih cen ter omogočil konsolidacijo dobičkov in izgub na ravni mednarodnih podjetij EU. Poleg tega bi prispeval k poenostavitvi, boljši učinkovitosti in preglednosti sistemov obdavčenja mednarodnih podjetij v EU.

Pred izvedbo omenjene davčne reforme se bo potrebno na ravni EU uskladiti o sprejemu enotnih pravil novega sistema. Pri tem sta ključnega pomena dve področji, in sicer določitev pravil za definiranje skupne davčne osnove ter iskanje ustreznega mehanizma za porazdelitev davčne osnove med sodelujoča podjetja oziroma države članice.

Na ravni EU še ni prišlo do ustreznega nivoja usklajenosti in dorečenosti podlag za ugotavljanje skupne davčne osnove, zato na ravni EU še ni mogoče sprejeti dogovora o uvedbi novega sistema obdavčenja podjetij. Razlog lahko iščemo v dejstvu, da imajo države članice zelo različna nacionalna pravila za obravnavo dejavnikov davčne osnove. Za namen definicije skupne davčne osnove bi bilo potrebno doreči številne podrobnosti, ki se navezujejo na vključevanje posameznih vrst prihodkov in odhodkov v davčno osnovo, davčno priznavanje odhodkov, davčno obravnavo olajšav in oprostitev, davčno obravnavo rezervacij, uporabo metod in stopenj amortiziranja za davčne namene, vrednotenje zalog za davčne namene, davčno obravnavo kapitalskih dobičkov in dividend podjetij ter obravnavo davčnih izgub.

Na ravni EU bodo potrebna še močna prizadevanja in dolgotrajna usklajevanja preden bodo podlage za ugotavljanje skupne davčne osnove usklajene do te mere, da bo mogoče sprejeti dokončni dogovor o pravilih in uvedbi sistema CCCTB.

LITERATURA IN VIRI

1. Andersson, K. (2007a). K. Andersson, E. Oxelheim & L. Oxelheim (ur.), *National Tax Policy in Europe: to be or not to be?* Berlin: Springer.
2. Andersson, K. (2007b, 25. september). *Comments on documents CCCTB/WP/057*. Najdeno dne 15. maja 2009 na spletnem naslovu:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/common_tax_base/UniceComments_wp057.pdf.
3. *Austria Tax Guide*. (2009). Najdeno 17. julija 2009 na spletnem naslovu
http://www.pkf.at/deutsch/media/dokumente/austria_tax_guide/austria_tax_guide_2009.pdf.
4. Bellak, C. & Leibrecht, M. (2007). K. Andersson, E. Eberhartinger & L. Oxelheim (ur.) *National Tax Policy in Europe. To Be or Not to Be?* Berlin: Springer.
5. Blažič, H. & Bašagić D. (2005). *Obdavčitev dividend: primerjalna analiza s poudarkom na Sloveniji in Hrvaški*. Uprava, letnik 2005, št. 1, september 2005.
6. Code of Conduct for Business Taxation, (1997). Council Conclusions of the Ecofin Council Meeting on 1 december 1997. *Official Journal of the European Communities*. 6.1.98.
7. *Convention on the elimination of double taxation in connection with the adjustment of profits of associated enterprises*. (1990). Najdeno 12. februarja 2009 na spletnem naslovu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ.do?uri=CELEX:41990A0436:en:HTML>.
8. *Council Directive 90/434/EEC*. (1990, 23. julij). Najdeno 12. februarja 2009 na spletnem naslovu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ.do?uri=CELEX:31990L0434:en:HTML>.
9. *Council Directive 90/435/EEC*. (1990, 23. julij). Najdeno 12. februarja 2009 na spletnem naslovu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ.do?uri=CELEX:31990L0435:en:HTML>.
10. Čok, M. (1998). *Dejanska stopnja davka od dobička v Republiki Sloveniji*. Magistrsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 1998.
11. *Davek od dobička podjetij* (2009, 20. januar). E-računovodstvo. Najdeno 21. februarja 2009 na spletnem naslovu <http://www.eracunovodstvo.org/blog/racunovodstvo/davek-od-dobicka-podjetij/>.
12. *Davki v Avstriji*. Innovin. Najdeno 12. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.innovin.net/modules/edito/content.php?id=10>.
13. Devereux, M. & Loretz, S. (2007, 4. april). *The Effects of EU Formula Apportionment on Corporate Tax Revenues*. Oxford University Centre for Business Taxation. Najdeno 22. julija 2008 na spletnem naslovu:
https://editorialexpress.com/cgi/conference/download.cgi?db_name=IIPF63&paper_id=269.
14. Elschner, C. & Vanborren W. (2009, april). *Corporate effective Tax rates in an enlarged European union*. Najdeno 14. maja 2009 na spletnem naslovu
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_papers/taxation_paper_14_en.pdf.

15. *FairTax*. (2008). Davčni spletni portal. Slovar izrazov. Najdeno 19. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.fairtax.org/>.
16. Federal Ministry of Finance, Austria. (2004). *The Austrian corporate income tax*. Najdeno 14. julija 2009 na spletnem naslovu: http://english.bmf.gv.at/Tax/InternationalTaxIssues/Information/TheAustrianPersonal_344/_start.htm.
17. Gammie M., Giannini S. & Klemm A. (2006). *Achieving a Common Consolidated Corporate Tax Base in the EU*. CEPS Task Force Report.
18. Genschel P. (2001). *Globalization, Tax Competition, and the Fiscal Viability of the Welfare State*. Najdeno 20. decembra 2009 na spletnem naslovu <http://www.mpi-fg-koeln.mpg.de/pu/workpap/wp01-1/wp01-1.html>.
19. Hansson, Å. (2007). K. Andersson, E. Oxelheim & L. Oxelheim(ur.), *National Tax Policy in Europe: to be or not to be?* Berlin: Springer.
20. *IAS PLUS*. Najdeno 28. avgusta 2009 na spletnem naslovu: www.iasplus.com/country/useias.htm.
21. Jerman, S. (2008). *Gradivo za izobraževanje za pridobitev strokovnega naziva pooblaščen revizor*; predmet: davščine; tema: mednarodna obdavčitev. Slovenski inštitut za revizijo, Ljubljana.
22. Jerman, S. (2009). *Gradivo za izobraževanje za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik*, predmet: davki; tema: zahtevnejša vprašanja obračunavanja davka od dohodkov pravnih oseb. Slovenski inštitut za revizijo, Ljubljana.
23. Komisija (1997). Kodeks ravnanja na področju podjetniškega obdavčenja. *Office Journal of the EC 6.1.1998*.
24. Komisija (2001, 23. oktober). *Sporočilo "Na poti do notranjega trga brez davčnih ovir – strategija oblikovanja konsolidirane davčne osnove za dejavnosti podjetij po vsej EU"*. Najdeno 20. aprila 2009 na spletnem naslovu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0582:FIN:EN:PDF>.
25. Komisija (2003, 24. november). *Sporočilo Komisije "Notranji trg brez davčnih ovir za pravne osebe: dosežki, trenutne pobude in preostali izzivi"* Najdeno 17. aprila 2009 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=sl&DosId=187013.
26. Komisija. (2004a, 23. november). *Assets and tax Depreciation*. Najdeno 17. julija 2009 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/taxation_custom/resources/documents/taxation/company_tax_base/CCTBWP4DepreciationFinal_en.pdf.
27. Komisija. (2004b, 10. september). *European Tax Survey*. Najdeno 27. maja 2009 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/1128-04-sum_en.pdf.
28. Komisija (2005a, 22. november). *An overview of the main issues that emerged at the third meeting of the subgroup on reserves, provisions and liabilities*. Najdeno 23. maja 2009 na spletnem naslovu: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/common_tax_base/CCCTBWP021_overviewofSG2_en.pdf.

29. Komisija. (2005b, 19. maj). *Capital gains and losses*. Najdeno 19. avgusta 2009 na spletnem naslovu
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/common_tax_base/CCCTBW3P01o_en.pdf.
30. Komisija. (2005c, 25. oktober). *Izvajanje lizbonskega programa skupnosti, sporočilo »Prispevek obdavčevanja in carinskih politik k Lizbonski strategiji«* Najdeno 27. maja 2009 na spletnem naslovu:
[http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/com/com_com\(2005\)0532/_com_com\(2005\)0532_sl.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/com/com_com(2005)0532/_com_com(2005)0532_sl.pdf).
31. Komisija. (2006a, 19. maj). *An overview of the main issues that emerged at the third meeting of the subgroup (SG3) on taxable income*. Najdeno 18. julija 2009 na spletnem naslovu:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/common_tax_base/CCCTBWP034_overviewofSG3_en.pdf.
32. Komisija. (2006b, 28. julij). *Dividends*. Najdeno 2. avgusta 2009 na spletnem naslovu:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/common_tax_base/CCCTBWP042_dividends_en.pdf.
33. Komisija (2006c, 19. december). *Sporočilo »Usklajevanje sistemov neposrednih davkov držav članic na notranjem trgu«*. Najdeno 14. februarja 2008 na spletnem naslovu
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0823:FIN:SL:PDF>.
34. Komisija. (2007a, 20. november). *CCCTB possible elements of a technical outline*. Najdeno 19. maja 2009 na spletnem naslovu:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/common_tax_base/CCCTBWP057_annotated_en.pdf.
35. Komisija (2007b, 13. november). *Možni elementi porazdelitvenega mehanizma*. Najdeno 15. maja 2009 na spletnem naslovu
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/common_tax_base/CCCTBWP060_en.pdf.
36. Komisija (2007c, 10. december). *Sporočilo "Uporaba ukrepov proti zlorabi na področju neposrednih davkov – v EU in v zvezi s tretjimi državami"*. Najdeno 18. maja 2009 na spletnem naslovu:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0785:FIN:EN:PDF>.
37. Komisija. (2007d, 2. maj). *Sporočilo o izvajanju programa Skupnosti za boljšo rast in zaposlovanje ter večjo konkurenčnost podjetij v EU: nadaljnji napredek v letu 2006 in naslednji koraki k predlogu o CCCTB*. Najdeno 20. aprila 2009 na spletnem naslovu
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/whats_new/COM%282007%29223_en.pdf.
38. Komisija. (2008a, 14. april). *Skupna davčna osnova*. Najdeno 12. aprila 2009 na spletnem naslovu:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/company_tax/common_tax_base/index_en.htm.

39. Komisija. (2008b). *Taxation trends in the European Union, Data for the EU Member States and Norway*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. Najdeno 27. maja 2009 na spletnem naslovu:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/Structures2008.pdf.
40. Komisija (2009). *"Taxes in Europe" database*. Najdeno 9. julija 2009 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/welcome.do.
41. Mednarodni računovodski standardi. (2008). 29. 11. 2008 *Uradni list Evropske unije L 320/I*. Uredba Komisije (ES) št. 1126/2008 z dne 3. novembra 2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002.
42. Mitchell, D. & Heritage Foundation. (2004). *Tax Competition and Fiscal Reform: rewarding pro- Growth Tax Policy*, prepared for "A Liberal Agenda for the New Century: A Global Perspective," Moscow, Russian Federation, Najdeno 17. maja 2009 na spletnem naslovu <http://www.cato.org/events/russianconf2004/papers/mitchell.pdf>.
43. Morris, W.H. (2008). *Would businesses benefit from an EU wide tax base?* Presentation at Brussels Tax Forum 2008. Najdeno 18. maja 2009 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/conferences/taxforum2008/Morris.pdf.
44. Kotnik D. (2006). *Komparativna analiza davčnih izgub v Sloveniji in izbranih evropskih državah*. Magistrsko delo. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
45. KPMG Baltics AS. (2007, 28. september). *KPMG International study: "EU business wants single, pan-European tax system"* Najdeno 5. 3. 2009 na spletnem naslovu <http://www.kpmg.ee>.
46. Khurana, G. *Taxation. Austria. Helplinelaw. Portal za pravno pomoč*. Najdeno 14. julija 2009 na spletnem naslovu www.helplinelaw.com/article/austria/7.
47. Nicodème, G. (2009) *Corporate Income Tax and Economic Distortions. European Commission*, Najdeno 27. maja 2009 na spletnem naslovu:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_papers/taxation_paper_15_en.pdf.
48. Novak, A. (2007). *Glavne značilnosti računovodskega poročanja na podlagi MSRP*. Management, leto 2, številka 4, 2007.
49. Prezelj, T. (2003). *Obdavčitev dobička pravnih oseb v Avstriji*. Davek od dobička in dohodnina, ur. Turk, I. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.
50. Radovanovič, V. (2004). *Primerjalna analiza davka od dohodka pravnih oseb v izbranih evropskih državah*. Diplomsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
51. Remškar, B. (2004). *Izračun efektivnih davčnih stopenj na kapital, delo in potrošnjo*. Magistrsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
52. Rixen, T. & Uhl, S. (2007, julij). *Europeanising Company Taxation-Regaining National Tax Policy Autonomy*, Najdeno 24. maja 2008 na spletnem naslovu <http://library.fes.de/pdf-files/id/04750.pdf>.
53. Root, F. R.(1994). *Entry strategies for international markets*. New York : Lexington Books.

54. Spengel, C. (2008). Schön, W., Schreiber, U. & Spengel, C (ur.). *A Common Consolidated Corporate Tax base for Europe (german Edition)*, Berlin: Springer.
55. Stanovnik T. (1998). *Javne finance*. Ljubljana:Ekonomska fakulteta.
56. Šešok, K. (2001, 15. marec). *Offshore centri so lahko škodljiva davčna konkurenca*. Najdeno 29. aprila 2008 na spletnem naslovu:
http://www.finance.si/3515/Offshore_centri_so_lahko_%B9kodljiva_dav%E8na_konkur%20enca.
57. *Tanka kapitalizacija*. (2007, 17. april). Pojasnilo DURS, št. 4200-24/2007-2. Najdeno 11. julija 2009 na spletnem naslovu:
http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/davek_od_dohodkov_pravnih_oseb_pojasnila/davcna_osnova/odhodki/tanka_kapitalizacija_dokazovanje_da_bi_zavezanec_lahko_dobil_presezek_posojil_od_posojilodajalca_ki_je_nepovezana_oseba/.
58. Tomelj T. (2003). *Davčni vidik prenosnih cen v mednarodnem podjetju*. Diplomsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
59. Weiner, J.M. & Ault, H.J. (1998, september). *The OECD S Report on harmful Tax Competition*. National Tax Journal September 1998; pp. 601-8, Vol 51 no. 3.
60. Wilson, J.D. & Wildasin D.E. (b.l). *Capital Tax Competition: bane or boon?* Najdeno 30. januarja 2009 na spletnem naslovu <http://davidwildasin.us/pub/Wilson-Wildasin.pdf>.
61. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (2006). *Uradni list RS* (št. 117/2006, 16. november 2006).
62. Zaključki ECOFIN (1997, 1. december). *Office Journal of the EC* 6.1.1998.
63. Zipfel, F. (2007). *One Europe, one tax? Deutsche Bank Research*. EU monitor 49.
64. Zupančič, A. (2008). *Davek od dohodka pravnih oseb v Sloveniji in Avstriji ter Sporazum o izogibanju dvojnega obdavčenja med Slovenijo in Avstrijo*. Diplomsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.